

Notat til Folketinget

Dato
15. november 2022

Ekstraordinært energirådsmøde den 24. november 2022

Dagsorden	Side
1. Forslag til rådsforordning om styrkelse af solidariteten gennem bedre koordinering af indkøb af gas, udveksling af gas på tværs af grænserne og pålidelige prisbenchmarks, KOM(2022) 549	2
- <i>Politisk enighed</i>	
2. Rådsforordning om fastlæggelse af en ramme for at fremskynde udbredelsen af vedvarende energi, KOM(2022) 591	13
- <i>Politisk enighed</i>	
3. Forslag om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, om bygningers energimæssige ydeevne og om energieffektivitet, KOM(2022) 222	24
- <i>Tidlig forelæggelse</i>	

1. Forslag til rådsforordning om styrkelse af solidariteten gennem bedre koordinering af indkøb af gas, udveksling af gas på tværs af grænserne og pålidelige prisbenchmarks

KOM(2022) 549

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har den 18. oktober 2022 fremsat et forslag til rådsforordning om styrkelse af solidariteten gennem bedre koordinering af indkøb af gas, udveksling af gas på tværs af grænserne og pålidelige prisbenchmarks (energipakke-forslag). Forslaget supplerer de øvrige tiltag, der er vedtaget til at håndtere de udfordringer, som de høje og svingende energipriser giver for borgerne og virksomhederne. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 122, stk. 1.

Forslaget skal sikre forsyningssikkerheden på tværs af grænser via fælles gasindkøb og koordinering, beskytte og optimere gasinfrastrukturen, herunder sikre tilstrækkelig inkludering af LNG, samt håndtere de høje energipriser via pålidelige prisbenchmarks. Kommissionen foreslår at opnå dette ved en fælles indkøbsmekanisme, et nyt prisindeks for LNG, intra day-volatilitet mekanisme og mulig priskorrektionsmekanisme på TTF samt supplerende solidaritetsbestemmelser i tilfælde af gasknaphed og nødsituation på regionalt og EU-niveau. Rådsforordningen skal gælde i en midlertidig periode på et år.

Fra dansk side finder man, at den aktuelle energisituation med høje energipriser nødvendiggør en fælles EU-indsats, og at der generelt bør indføres tiltag, der kan sikre, at EU er forberedt på den kommende vinter og den næste vinter, især fsva. fyldning af gaslagre. Det er dog vigtigt, at nye tiltag samtidig er med til at sikre EU's forsyningssikkerhed, ikke øger gasforbruget, ikke har u hensigtsmæssige finansielle konsekvenser for medlemsstaterne, skader integriteten af det indre marked, herunder i yderste konsekvens også finansiell stabilitet, eller har langvarige negative konsekvenser for den grønne omstilling. Dette gælder også en potentiel priskorrektionsmekanisme på TTF, hvor det er centralt, at mekanismen respekterer en række kriterier, herunder ikke øger gasforbruget, ikke skader forsyningssikkerheden eller gas flows på tværs af grænser.

Det tjekkiske formandskab forventes at sætte forslaget på dagsordenen for et ekstraordinært energirådsmøde den 24. november 2022 til politisk enighed.

2. Baggrund

Kommissionen har den 18. oktober 2022 fremsat forslag til rådsforordning om styrkelse af solidariteten gennem bedre koordinering af indkøb af gas, udveksling af gas på tværs af grænserne og pålidelige prisbenchmarks, KOM(2022) 549. Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 122, stk. 1, hvorefter Rådet træffer beslutning med kvalificeret

flertal. Det fremgår af TEUF artikel 122, stk. 1, at Rådet på forslag af Kommissionen i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne kan vedtage foranstaltninger, der er afpasset efter den økonomiske situation, især hvis der opstår forsyningsvanskeligheder med hensyn til visse produkter, navnlig på energiområdet. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk udgave den 24. oktober 2022.

Rådsforordningen indeholder midlertidige ekstraordinære indgreb i energimarkedet, der har til formål at håndtere de høje energipriser, sikre forsynings sikkerheden ved fælles gasindkøb samt beskytte og optimere gasinfrastrukturen. Rådsforordningen supplerer rådsforordning (EU) 2022/1854 af 6. oktober 2022 om nødindgreb i elmarkedet, Kommissionens REPowerEU-plan af 18. maj 2022, KOM(2022) 230, rådsforordningen om koordineret reduktion af gasforbruget samt revision af gasforsynings sikkerhedsforordningen for så vidt angår fyldning af EU's gaslagre.

RePowerEU-planen har fokus på, hvordan EU's afhængighed af russiske fossile brændsler kan udfases hurtigst muligt via tiltag, der bl.a. omhandler energibesparelser, acceleration af omstillingen af EU til ren energi samt en EU energiplatform til at opnå partnerskaber med tredjelande. Forslaget til rådsforordning om styrkelse af solidariteten indfører bl.a. et frivilligt reduktionsmål for gasforbruget på mindst 15 pct. i perioden fra august til ultimo marts 2023 med mulighed for, at reduktionsmålet kan gøres obligatorisk. Forordningen om fyldning af gaslagre forpligter medlemsstaterne til at fylde gaslagre til minimum 80 pct. pr. 1. november 2022 og 90 pct. pr. 1. november 2023.

Det tjekkiske formandskab forventes at sætte forslaget på dagsordenen for et ekstraordinært energirådsmøde den 24. november 2022 til politisk enighed.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at afbøde en udvikling med voldsomt stigende gaspriser. Forslaget lægger således op til at adressere dette gennem tiltag rettet mod udbud og efterspørgsel på gas, ved at sikre forsynings sikkerhed på tværs af EU samt ved at styrke solidariteten. Forslaget fokuserer på fire hovedelementer, hhv. fælles indkøb af gas og effektiv funktion af gasinfrastruktur, sikring af forsynings sikkerheden, handling fsva. gaspriseniveauet samt handling for at mindske gasprisvolatilitet.

Fælles indkøb af gas og effektiv funktion af gasinfrastruktur

Med forslaget foreslås en operationalisering af den nuværende EU energiplatform, herunder indførelse af en fælles indkøbsmekanisme samt fokus på effektiv funktion af rørledninger og LNG-terminaler.

For at sikre transparens og informationsudveksling foreslås det, at naturgasvirksomheder eller gasforbrugende virksomheder skal underrette Kommissionen om gas handler på over 5 TWh. Underretningen skal ske mindst 6 uger før indgåelsen af en juridisk bindende aftale. Hvis Kommissionen vurderer, at planlagte gasindkøb kan have en negativ indvirkning på den fælles indkøbsmekanisme, det indre marked,

forsyningssikkerheden eller energisolidariteten, kan Kommissionen rette henvendelse til medlemsstaterne og bede dem om at træffe passende foranstaltninger for at undgå negative virkninger heraf.

Forslaget fastsætter også bestemmelser om håndteringen af fortrolige oplysninger, herunder bl.a. at virksomhederne kan angive, om der er tale om fortrolige oplysninger, at oplysningerne skal begrænses til de tjenestegrene i Kommissionen, for hvilke det er absolut nødvendigt at få oplysningerne.

Kommissionen foreslår at indføre en midlertidig fælles indkøbsmekanisme med henblik på især at fylde EU's gaslagre til vinteren 2023. Ved at købe samlet, står man stærkere og prisen for gasindkøbene kan forventes at blive lavere. Indkøbsmekanismen består af to elementer - hhv. aggregering af efterspørgsel på naturgas samt fælles indkøb via energiplatformen. Til at facilitere koordinationen af det fælles indkøb oprettes der et ad hoc styringsråd bestående af Kommissionen og repræsentanter fra medlemsstaterne inden for de første seks uger efter ikrafttrædelsestidspunktet.

Indkøbet varetages af en serviceleverandør, som findes gennem en offentlig udbudsprocedure på europæisk niveau. I kontrakten med serviceleverandøren skal praktiske aspekter som brugen af IT-værktøj, sikkerhedsforanstaltninger, valuta, informationsdelen osv. fremgå. Udbuddet vil opstille en række kriterier til serviceleverandøren, bl.a. at serviceleverandøren skal være etableret og have sit driftssted på et medlemsstatsområde, kriterier for due diligence og lignende. Den fælles indkøbsmekanisme vil være åben for alle naturgasvirksomheder og gasforbrugende virksomheder på nær, hvis de har relationer til Rusland. Der er medtaget en liste over naturgasforsyninger, der er udelukket fra fælles indkøb.

Af forslaget fremgår det, at medlemsstaterne minimum skal kræve, at virksomheder deltager i efterspørgslen med mængder svarende til 15 pct. af det gasbehov, der samlet set er nødvendigt at have på lagrene for at nå fyldningsmålet på 90 pct. den 1. november 2023. Virksomhederne er dog ikke forpligtet til at købe gassen den vej. Virksomhederne har også mulighed for at købe mere end 15 pct. af kapaciteten i lagrene via mekanismen.

Sikre forsyningssikkerhed

Kommissionen fremhæver behovet for at sænke efterspørgslen efter gas og behovet for at sikre, at gaslagrene kan nå 90 pct. fyldning inden vinteren 2023. Begge dele er adresseret i henholdsvis forordning om koordinerede reduktioner af efterspørgslen efter gas (2022/1369), gaslagerforordningen (2022/1032) samt aftalen om en frivillig gasreduktion på 15 pct. fra juli 2022. Af forordning 2022/1369 fremgår det, at Rådet, efter indstilling fra Kommissionen, kan erklære en såkaldt "Union Alert", hvis det vurderes, at der kan opstå akut mangel på gas, hvorved at reduktionskravet på 15 pct. bliver bindende for medlemslandene.

Forslaget indeholder en række bestemmelser om solidaritet, der skal sikre, at der i en nødsituation sendes gas til medlemsstater, såfremt disse lande ikke har nok gas selv til at forsyne de gaskunder, der er defineret som "solidaritetsbeskyttede kunder" i gasforsyningsikkerhedsforordningen. Det er typisk tale om husholdninger og kritisk infrastruktur.

Det fremgår bl.a. af forslaget, at:

i) Der indføres en række krav, der skal sikre, at EU-landene udøver solidaritet på tværs af grænser i tilfælde af gasknaphed. En medlemsstat, der har brug for "nød-gas", vil skulle kompensere den anden medlemsstat herfor, og der fastsættes i forslaget en række betingelser for disse kompensationskrav i overensstemmelse med de nuværende regler i gasforsyningsikkerhedsforordningen. Såfremt der allerede i hht. forordningen er indgået bilaterale solidaritetsaftaler, anvendes disse.

ii) Der indføres en bemyndigelsesbestemmelse til Kommissionen til at fremsætte et forslag om indførelse af en mekanisme, der skal sikre, at der allokeres tilstrækkelig gas til at forsyne medlemslande i tilfælde af en regional eller EU-nødsituation, hvor beskyttede kunder (fx husholdninger og kritisk infrastruktur) potentielt ikke kan forsynes.

iii) solidaritetsbeskyttelsen i EU's gasforsyningsikkerhedsforordningens udvides til at dække kritisk volumen til el-produktion.

iv) solidaritetsforpligtelsen om at levere gas til medlemslande i en forsyningskrise udvides til medlemslande med LNG-kapacitet (og ikke bare direkte rørbundne-forbindelser).

LNG-benchmark og priskorrektionsmekanisme på TTF

Kommissionen foreslår, at operatører på europæiske gasmarkeder skal dele information om LNG-transaktioner med Agenturet for Samarbejde mellem Energireguleringsmyndigheder (ACER), der pålægges at udarbejde daglige prisoversigter for LNG mhp. at etablere et samlet LNG-prisindeks ("benchmark") senest den 31. marts 2023. Det foreslås også, at der skal følge daglige opdateringer af prisindekset. Prisindekset skal basere sig på en række markedsdata, herunder transaktionspris, pater, leveringsbetingelser/steder osv. LNG-prisindekset forventes på sigt at blive indarbejdet som et permanent tiltag i forordning om integritet og gennemsigtighed på engrosenergimarkederne (REMIT-forordningen).

Forslaget indfører desuden en bemyndigelse til Kommissionen til at komme med et forslag, hvor der indføres en priskorrektionsmekanisme på Title Transfer Facility (TTF, som er den toneangivende prisindeks for gasmarkedet i EU) under hensyntagen til en række konkrete kriterier, som er endosseret af Det Europæiske Råd. Det drejer sig bl.a. om, at mekanismen ikke må skade EU's forsyningsikkerhed, ikke må øge

gasforbruget eller ikke må hindre interne gasflows mellem medlemsstaterne. Pris-mekanismen kan maksimalt gælde et år, men det foreslås, at Rådet efter forslag fra Kommissionen kan fjerne mekanismen, hvis den ikke længere er nødvendig.

Intra day-mekanisme til at begrænse prisudsving på energiderivater

Kommissionen foreslår introduktion af en ny mekanisme til *at begrænse prisudsving på europæiske børser for energi-derivater*, der skal medvirke til at begrænse, hvor meget handelsprisen på energiderivater kan stige eller falde inden for et kort tidsinterval (fx 5 minutter). Energiderivater er et finansielt instrument, der er forbundet til handlen med energi, fx strøm eller naturgas, og benyttes til at flytte risici ved prisudsving mellem to parter. Et typisk energiderivat er såkaldte futurekontrakter, der fx indebærer, at en energiproducent skal sælge en enhed energi, fx 1 Megawatt time (MWh), på et fremtidigt tidspunkt og til en forudbestemt pris.

Det foreslås, at den nye mekanisme kun skal træde i kraft, hvis der er betydelige udsving i priser, ligesom den er et supplement til de eksisterende automatiske handelsafbrydere. Det vil være markedspladserne, fx NASDAQ Commodities, hvor handel med energiderivater foregår, der skal implementere og kalibrere den nye mekanisme under tilsynet af deres nationale kompetente tilsynsmyndigheder. Det foreslås at implementeringen af mekanismen skal ske senest den 31. januar 2023. Den europæiske tilsynsmyndighed for værdipapirer og markeder (ESMA) skal koordinere og overvåge implementeringen af mekanismen mhp. at sikre en harmoniseret implementering. Derudover gives Kommissionen beføjelser til at vedtage en gennemførelsesretsakt, som fastsætter nærmere betingelser for mekanismen.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, da der er tale om en rådsforordning.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at der er behov for fælleseuropæisk handling grundet omfanget og betydningen af yderligere reduktion i gastilstrømningen fra Rusland. Kommissionen henviser til, at der er behov for fælles indkøbsmekanismer og at handle solidarisk. Kommissionen fremhæver, at en koordineret fælleseuropæisk tilgang er nødvendig for at sikre forsynings sikkerheden og reducere efterspørgslen. Effekterne af gasforsyningskrisen går på tværs af landegrænser, ligesom forankringen i et fælleseuropæisk energimarked kalder på fælles handling, som ikke er muligt at adressere effektivt nationalt. Kommissionen fremhæver, at EU og Kommissionen ikke vil agere som opkøber af gas, men at det stadig skal være private virksomheder. Kommissionen vurderer på grundlag heraf, at tiltagene er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Fra dansk side er man enig med Kommissionen i, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

I dansk ret er der ikke regler om fælles indkøb af gas, benchmarks i forhold til flydende naturgas (LNG), som ikke bruges i Danmark eller regler om priskorrektionsmekanismer. Prisen for gas aftales typisk bilateralt mellem uregulerede handelsselskaber og på gasbørser, som også som udgangspunkt er uregulerede.

Gasforsynings sikkerhedsforordningen, der i dag stiller krav om en solidaritetsmekanisme i tilfælde af en nødsituation med gasknaphed regionalt eller på EU-niveau, gælder direkte i Danmark. Danmark har dog som led heri indgået en bilateral solidaritetsaftale med Tyskland i henhold til kravet om solidaritetsaftaler i gasforsynings sikkerhedsforordningen.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der er tale om en forordning, som gælder direkte og umiddelbart i dansk ret. Der kan dog være behov for at supplere reglerne med nationale regler i forbindelse med den konkrete udmøntning af enkelte elementer i forslaget, herunder ift. sikring af selskabers deltagelse i aggregeringen ift. indkøbsmekanismen.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Forslaget forventes at have mindre administrative konsekvenser for staten ift. bestemmelserne om fælles indkøb af gas og koordinering af opfyldning af lagre ("fælles indkøbsmekanisme").

En potentiel priskorrektionsmekanisme kan muligvis få statsfinansielle konsekvenser, hvis mekanismen omhandler eksisterende kontrakter, og selskaberne på grundlag heraf retter kompensationskrav mod staten. Dette vil blive nærmere belyst, såfremt der fremsættes et forslag til en priskorrektionsmekanisme. Det samme gør sig gældende ift. et muligt forslag om en allokeringmekanisme, hvis kravene vil komme til at gå ud over, hvad der følger af solidaritetsaftalerne. Det vil dog også afhænge af den konkrete situation, dvs. om Danmark står til at afgive eller modtage gas.

En indførelse af en intra day prisvolatilitet-mekanisme kan muligvis få statsfinansielle konsekvenser, hvis mekanismen omhandler eksisterende kontrakter vedr. el- og gasderivater, og selskaberne på grundlag heraf retter kompensationskrav mod staten. Derudover kan mekanismen have afledte effekter på den finansielle stabilitet og dermed for staten.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har til hensigt at sikre en bedre koordination af gasindkøb på fællesskabsniveau. Den fælles indkøbsmekanisme skal bl.a. sikre, at der indgås aftaler om gasindkøb mhp. at opnå lavere priser og sikre EU's forsynings sikkerhed. Dette vil kunne medføre positive samfundsøkonomiske konsekvenser, da lavere gaspriser og en stærk forsynings sikkerhedssituation vil komme borgere og virksomheder til gode.

Ligeledes skal koordinationen af gasindkøb være med til at sikre, at der frem mod næste vinter (2023/2024) ikke indkøbes gas på samme tid til f.eks. lagre, eller at gasaktørerne overbyder hinanden. Dette vil være med til at sikre, at efterspørgslen efter gas ikke stiger unødigt med høje gaspriser til følge, hvilket er til gavn for samfundet som sådan.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

Forslaget kan have erhvervsøkonomiske konsekvenser, såfremt der med udgangspunkt i forslaget fremsættes et forslag om en priskorrektionsmekanisme på TTF-gasbørsen. En priskorrektionsmekanisme vil kunne få betydning for de virksomheder, der sælger eller er involveret i handel med naturgas på det europæiske marked, da gasprisen i kontrakter i høj grad bliver bestemt af TTF-indekset. Dette kan have positiv indvirkning på gasprisen i nye kontrakter, mens det kan få negativ indvirkning for allerede indgående kontrakter, hvor værdien af gassen reduceres for sælger. Her til kan det give tab – og potentielt store tab – for aktører, der har solgt gas og brugt TTF som grundlag for risikoafdækning.

De nye solidaritetsbestemmelser vil potentielt kunne medføre en lavere pris på solidaritetsgas, som vil kunne betyde, at "efterspørgslen" på solidaritetsgas øges. Det kan give en øget risiko for, at danske forbrugere (ikke-kritisk forbrug) kan blive afbrudt. Dette vil have en økonomisk konsekvens for de berørte virksomheder i form af driftstab mv.

En indførelse af en Intra day prisvolatilitet-mekanisme i markeder for energiderivater kan potentielt have erhvervsøkonomiske konsekvenser for virksomheder, der handler el- og gasderivater, og dermed for el- og gashandlere med fastprisaftaler. De nærmere konsekvenser vil afhænge af den konkrete kalibrering af mekanismen, herunder hvordan de konkrete prisgrænser på energiderivater, som markedspladserne eller potentielt Kommissionen fastsætter, og om prisgrænserne på energiderivaterne medfører et bindende loft eller bund på den normale prisdannelse over en handelsdag. Såfremt der lægges for restriktive prisgrænser på daglige prisudsving på energiderivater, kan en risiko være et komplet stop i handelsaktivitet, hvis markedsprisen på energiderivater f.eks. stiger så meget, at ingen handelsaktører vil være villige til at indgå handel under den fastsatte øvre prisgrænse for energiderivaterne. Et stop i handel på energiderivatmarkedet kan medføre, at energiselskaber ikke kan afdække deres risiko imod prisudsving på det underliggende aktiv, fx energi, hvilket potentielt kan true disse selskabers solvens. Et stop i handlen vil endvidere lede til at prisopdagelsesprocessen sættes i stå, hvilket kan betyde at indsamlingen af finansiel sikkerhedsstillelse bliver utilstrækkelig, med potentielle implikationer for den finansielle stabilitet.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Forslagene om bedre koordinering af fælles gasindkøb, herunder for at sikre gasfyldning af lagrene forud for næste vinter, forventes at få en positiv effekt på forsyningsikkerheden.

8. Høring

Kommissionens forslag til rådsforordning er den 20. oktober 2022 er sendt i høring i specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik med frist den 24. oktober 2022. Der er modtaget høringssvar fra ITD, Dansk Erhverv, Forbrugerrådet Tænk, Danske Regioner, Ørsted og Green Power Denmark.

Forbrugerrådet Tænk og Danske Regioner har ingen bemærkninger til høringen.

ITD bakker op om forordningen. Vogngodsbranchen er pt. afhængig af fossile brændstoffer og derfor skaber høje energipriser store omkostninger for danske vognmænd. ITD finder det derfor positivt, at Kommissionen ønsker at facilitere fælles opkøb af gas for at sikre lavere priser, og Danmark bør deltage for at sikre danske gevinster. ITD fremhæver, at det er vigtigt, at EU står sammen mod Rusland, og ITD støtter derfor opbygningen af et selvforsynende europæisk marked for alternative brændstoffer baseret på vedvarende energi.

Dansk Erhverv bakker op om Kommissionens forslag og mener, at Kommissionens forslag om fælles indkøb af gas er et vigtigt skridt i den rigtige retning. I det videre arbejde med forslaget om en priskorrektionsmekanisme og en prissætningsstandard opfordrer Dansk Erhverv regeringen til at sikre, at hasteindgreb i gasmarkedet ikke har utilsigtede negative konsekvenser, såsom øget efterspørgslen efter gas eller at elpriserne påvirkes i opadgående retning. Til slut advarer Dansk Erhverv mod en radikal reform af elmarkedet, hvor el, produceret på gas, separeres fra det øvrige elmarked. I stedet bør man sikre et velfungerende indre elmarked, hvor der oprettes flere budzoner i Tyskland.

Dansk Industri er grundlæggende positiv over for de foreslåede tiltag. Det er vigtigt, at pakkens fire elementer konkretiseres og implementeres så markedsnært som muligt og med solnedgangsklausuler. Fælles indkøb af gas har et fornuftigt fokus på opfyldning af gaslagrene og styrker købersiden, og det er positivt, at virksomheder kan tilmelde sig frivilligt. Dansk Industri finder, at det er rimeligt i en periode at begrænse prisudsving på terminsmarkederne. Derudover forekommer det for Dansk Industri rimeligt, at solidaritetsmekanismen udvides til at omfatte ikke ledningsforbundne medlemsstater med LNG-faciliteter, idet LNG har fået en afgørende rolle for EU's gasforsyning. Til slut påpeger Dansk Industri, at muligheden for at reducere gasefterspørgslen yderligere via påkrav fra EU er et indgribende værktøj, der kun bør tages i brug, hvis markedet ikke skaber de nødvendige gasreduktioner.

Ørsted finder, at udkastet til rådsforordning er betimelig og støtter generelt tiltag, der reducerer gasefterspørgslen. Ørsted udtrykker bekymring over udmøntningen af artikel 23 ("markedskorrektionsmekanismen") og opfordrer til – såfremt mekanismen fastholdes – at begrænse anvendelsen mest muligt. Det er væsentligt, at TSO'erne sikrer et velfungerende sekundært marked, f.eks. på platformen for primært kapacitetssalg og/eller indfører andre mekanismer, som f.eks. overnomineringsmuligheder. Ørsted påpeger, at vinteren 23/24 kan blive en endnu større udfordring og savner

tiltag, der tilpasser gasinfrastrukturen, således at gas i højere grad kan flyde fra vest mod øst og fra LNG-modtagerlande til resten af EU. I forhold til fælles indkøb af gas peger Ørsted på en række potentielle udfordringer, herunder konkurrencehensyn, et LNG-marked præget af relativt få store selskaber, samt hvorledes man håndterer accept og fordeling af gasmængderne. Derfor bør der fokuseres på den praktiske implementering, hvor tydeliggørelse af virksomhedernes forpligtelser bør være i fokus. Endelig tilslutter Ørsted sig forslaget om øget transparens på LNG-markedet i tillæg til de eksisterende prisdata. Givet variationen over geografi og tid er det vigtigt at f.eks. et LNG-benchmark også afspejler disse forhold. Et supplerende benchmark bør indføres uden, at dette fører til en udvanding af eksisterende benchmarks.

Green Power Denmark finder, at håndteringen af forsyningssituationen pt. er det alt-afgørende. Derfor bør rådsforordningen fokusere på udvikling af den nødvendige gasinfrastruktur på kort og lang sigt, så gasmængder kan transporteres rundt i systemet. Energibesparelser er ligeledes vigtige for at sikre tilstrækkelige gasmængder til denne og den kommende (2023/24) fyringssæson. Green Power Denmark understreger, at man bør undgå indgriben i prisdannelsen på markedet. Et prisloft vil fjerne markedsmekanismen og medføre højere gasforbrug, hvilket kan føre til gasrationering. Indgriben på gasmarkedet vil også have alvorlige konsekvenser for forwardmarkedet. Det kan betyde, at kontraktindehaver kan komme i store likviditetsproblemer, hvilket vil få vidtrækkende konsekvenser på markedet.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En stor gruppe EU-lande er generelt positive over for forslaget, særligt den fælles indkøbsmekanisme, etableringen af et nyt supplerende prisindeks for LNG samt intra-day-mekanismen. Fsva. rammerne for korrektionsmekanismen er der to forskellige grupperinger. Den ene gruppe ønsker at gå videre og indføre et egentligt engrosprisloft og derfor ikke blot en priskorrektionsmekanisme på TTF'en. Den anden gruppe er mere kritiske og holder på, at beskyttelseskriterierne, som fremgår af forslaget, og som er medtaget i konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 20.-21. oktober 2022, er væsentlige at tage hensyn til, hvis der skal indføres en midlertidig priskorrektionsmekanisme.

10. Dansk generel holdning

Fra dansk side finder man, at der på baggrund af den aktuelle situation med ekstraordinære energipriser er behov for at håndtere konsekvenserne af de høje energipriser på europæisk niveau. Dette gælder ikke kun for el, men også for gas. Derfor støtter man fra dansk side generelt Kommissionens forslag med henblik på at indføre fælles EU-tiltag, der kan iværksættes og have en virkning i den kommende vinter samt ift. opfyldning af gaslagre forud for næste vinter.

Set i lyset af den sårbare forsyningssituation, som EU befinder sig i, er det dog vigtigt, at nye tiltag samtidig er med til at sikre EU's forsyningssikkerhed, ikke øger gasforbruget, ikke har u hensigtsmæssige finansielle konsekvenser for medlemsstaterne, ikke skader integriteten af det indre marked, herunder i yderste konsekvens også

finansiel stabilitet, eller har langvarige negative konsekvenser for den grønne omstilling.

Fra dansk side er man positiv over for en fælles indkøbsmekanisme, da den set i en europæisk kontekst kan stille EU i en stærkere position og sikre bedre koordination af gasindkøb. Deltagelse i mekanismen bør dog som udgangspunkt være frivillig, da det dermed sikres, at kommercielle gasaktører, der selv er i stand til at forhandle gode prisvilkår på plads, kan fortsætte hermed. De fælles gasindkøb vedrører alene nye kontrakter, og det vurderes centralt, at dette fastholdes, da det ellers kan medføre krav om kompensation.

Fra dansk side er man desuden positivt indstillet over for krav om øget transparens ved større indkøb af gas og priser på gas på tværs af EU, så længe bestemmelser herom ikke medfører væsentlige administrative byrder for gashandlere eller myndigheder.

Fra dansk side er man åben over for at se nærmere på muligheden for at udarbejde et benchmark for LNG, så længe det kun gælder kommende LNG-kontrakter og ikke skader EU's forsyningssikkerhed og opretholdelsen af et velfungerende europæisk gasmarked.

Det noteres samtidig, at der foreslås indført en mulighed for at indføre midlertidige prisbegrænsninger på TTF i form af en priskorrektionsmekanisme, hvis gaspriserne tilsiger dette. Fra dansk side vurderes det centralt, at indførsel af en sådan mekanisme ikke må skade EU's forsyningssikkerhed, flowet på tværs af EU-landene, øge det europæiske gasforbrug, føre til kompensationskrav eller skade integriteten af det indre marked.

Det Europæiske Råd har fastsat en række kriterier for en potentiel mekanisme, og fra dansk side vurderes det centralt, at et evt. kommende forslag er designet i overensstemmelse med disse kriterier, og at der forelægger en uddybende analyse heraf, inden en mekanisme af denne karakter træder i kraft. I den forbindelse bør det også sikres, at en priskorrektionsmekanisme alene er af midlertidig karakter, at den kun træder i kraft, hvis priserne er ekstraordinære høje, og at den hurtigst muligt skal kunne stoppes.

Fra dansk side er man positiv over for solidaritetsbestemmelserne i tilfælde af gas-knaphed, da de supplerer allerede eksisterende EU-regler om gasforsyningssikkerhed. Da bestemmelserne blot uddyber, hvad der skal gælde, hvis der ikke er indgået bilaterale solidaritetsaftaler med nabolandene, vurderes det relevant fra dansk side at få præciseret, at bestemmelserne om kompensationskrav ikke har forrang ift. allerede aftalte bestemmelser om kompensationskrav. Ligeledes at det sikres, at man ikke fratager EU-landene incitament til at indgå bilaterale aftaler, fordi de kompensationsmæssigt stilles bedre med forslaget.

Fra dansk side er man åben over for, at der arbejdes med EU-tiltag, der styrker stabiliteten af det finansielle marked, som relaterer sig til energimarkedet. Ift. den foreslåede mekanisme til *at begrænse prisudsving på europæiske børser for energi-derivater*, vurderes det, at mekanismen kan have utilsigtede negative konsekvenser for den normale prisdannelse på markedet, såfremt begrænsningerne af prisudsving bliver for snævre. En forstyrrelse af den normale prisdannelse på markedet for energi-derivater kan potentielt forskyde risici til andre dele af det finansielle system og dermed påvirke den finansielle stabilitet negativt. Et velfungerende derivatmarked vurderes desuden at være afgørende for, at el- og gasselskaber kan afdække risici og indgå fastprisaftaler. Implementeringen af en sådan intra-day mekanisme bør derfor basere sig på en analyse af mekanismens konsekvenser for energiselskabernes mulighed for risikoafdækning, og hvilken betydning det har for den finansielle stabilitet, herunder om forslaget vil flytte risici til andre steder i det finansielle system. Det er endvidere vurderingen, at beslutningsansvaret i relation til mekanismens kalibrering i videst muligt omfang bør ligge hos markedspladserne under tilsyn af deres nationale kompetente myndigheder, da disse er bedst bekendt med de individuelle markeders særlige karakteristika.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

En række overordnede elementer i sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 19. oktober til skriftlig forhandlingsoplæg forud for mødet i Det Europæiske Råd den 20.-21. oktober 2022.

2. Rådsforordning om fastlæggelse af en ramme for at fremskynde udbredelsen af vedvarende energi

KOM(2022) 591

Nyt notat

1. Resumé

Europa-Kommissionen har den 9. november 2022 fremsat et forslag til et nødindgreb i form af en midlertidig rådsforordning om fremskyndelsen af udbredelsen af vedvarende energi. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 122, stk. 1, og vil finde anvendelse i en periode på et år fra dets ikrafttræden. Rådsforordningen fastsætter regler og tidsfrister for tilladelsesprocessen for solceller, varmepumper samt repowering¹ af VE-anlæg. Derudover indføres der for VE-projekter inkl. deres tilslutning til nettet, tilknyttede netinfrastruktur og lagringsaktiver en formodning om, at de er af tungtvejende offentlig interesse og tjener den offentlige sundhed og sikkerhed, hvilket forenkler mulige fravigelsesprocesser.

Kortere og enklere tilladelsesprocedurer for VE-projekter må forventes at medføre positive erhvervsmæssige konsekvenser, idet der muligvis vil kunne opstilles visse typer af VE-anlæg hurtigere end i dag. Der vil derudover være administrative konsekvenser som følge af krav til hurtige sagsbehandling som kan medføre øget ressourcebehov hos de relevante myndigheder.

Fra dansk side kan forslaget støttes, da det forventes at kunne medvirke til at sikre en accelereret VE-udbygning, ikke mindst i andre medlemslande, som ikke er lige så langt fremme i VE-udbygningen, som Danmark er. Det ses dog også som essentielt, at der igangsættes et opfølgende arbejde i EU for smidigere godkendelsesprocesser for større VE-projekter på land såvel som ift. større havvindmølleparker. Fra dansk side arbejdes der for, at forslaget tager højde for allerede etableret national organisering, den store forskel på medlemslandenes betingelser samt variationen i VE-projekter. Dertil vil man arbejde for, at tidsfristerne for godkendelse af VE-projekter i forslagene skal ligge på et ambitiøst, men realistisk niveau. Fra dansk side er man meget positiv over for, at VE-projekter kan kategoriseres som værende af tungvejende offentlig interesse og tjene folkesundheden og sikkerheden, men der er også et ønske om yderligere nuancering ved balancering af lovlige hensyn.

Det tjekkiske formandskab forventes at sætte forslaget på dagsordenen for et ekstraordinært energirådsmøde den 24. november 2022 til politisk enighed.

¹ Repowering er processen med at forny ældre elproducerende anlæg helt eller delvist, med henblik på at erstatte kapacitet eller opnå større kapacitet, hvilket typisk resulterer i en nettoforøgelse af den producerede strøm.

2. Baggrund

Kommissionen har den 9. november 2022 fremsat forslag til et nødindgreb i form af rådsforordning om accelerering af VE-udbygningen, KOM(2022) 591. Forslaget har hjemmel i TEUF artikel 122, stk. 1, hvorefter Rådet træffer beslutning med kvalificeret flertal. Det fremgår af TEUF artikel 122, stk. 1, at Rådet på forslag af Kommissionen i en ånd af solidaritet mellem medlemsstaterne kan vedtage foranstaltninger, der er afpasset efter den økonomiske situation, navnlig hvis der opstår alvorlige forsyningsvanskeligheder med hensyn til visse produkter, især på energiområdet.

Baggrunden for fremsættelsen af forslaget er forsyningsikkerheden i EU samt stigende gas- og elpriser, som kan ramme forbrugere og virksomheder, og dermed medføre sociale og økonomiske konsekvenser i medlemsstaterne. Kommissionen har af den grund fremsat midlertidige foranstaltninger for at øge adgangen til vedvarende energi mhp. at afbøde virkningen for EU-borgere og forbedre forsyningsikkerheden. Forslaget vil gælde i et år, med en revisionsklausul mhp. at forlænge dens gyldighed, hvis det bliver nødvendigt. Intentionen med det midlertidige forslag er, at det vil dække den tid, der er nødvendig for vedtagelse og gennemførelse af direktivet om vedvarende energi, som i øjeblikket forhandles i EU.

Det tjekkiske formandskab forventes at sætte forslaget på dagsordenen for et ekstraordinært energirådsmøde den 24. november 2022 til politisk enighed.

3. Formål og indhold

De midlertidige foranstaltninger i henhold til den foreslåede rådsforordning har til formål at sikre en målrettet koordineret tilgang til at fremskynde specifikke tilladelsesprocedurer, der gælder for de vedvarende energiprojekter, som ifølge Kommissionen har potentiale for øjeblikkelig og effektiv virkning. Forslaget adresserer derfor specifikke administrative godkendelsesflaskehalse for gennemførelsen af visse projekter.

Definition af tilladelsesprocesser for VE-anlæg

I forslaget defineres tilladelsesprocesser som at omfatte alle relevante administrative tilladelser til at opføre, foretage repowering af og drive anlæg med henblik på produktion af energi fra vedvarende energikilder, herunder varmepumper, samplace-rede energilagingsanlæg samt de aktiver, der er nødvendige for deres tilslutning til nettet, herunder tilladelser til nettilslutning og miljøvurderinger, hvor sådanne er påkrævet. Tilladelsesprocessen omfatter ifølge teksten i forslaget alle procedurer, lige fra anerkendelsen af modtagelsen af ansøgningen til den eller de relevante myndigheders meddelelse af den endelige afgørelse om procedurens resultat

Med solenergiudstyr menes udstyr, der konverterer solenergi til el eller varme, herunder især solvarmepaneller og solceller.

Tungtvejende offentlig interesse

Kommissionen foreslår, at planlægning, etablering og drift af VE-projekter, deres tilslutning til nettet og selve det tilknyttede net og lagringsaktiver skal formodes som

værende af tungtvejende offentlig interesse og tjene den offentlige sundhed og sikkerhed, når der skal ske en afvejning af interesser i konkrete sager i tilfælde af fravigelse fra område- og artsbeskyttelsen i naturdirektiverne og beskyttelse og mål efter vandrammedirektivet. Derudover foreslås det, at hvis der for et konkret projekt er implementeret passende foranstaltninger med henblik på at forhindre væsentlig påvirkning af relevante arter og overvågningsforanstaltninger, skal drab eller forstyrrelse af den efter naturdirektiverne beskyttede art ikke betragtes som forsættlig.

Med forslaget forpligtes medlemslandene endvidere til at sikre, at VE-projekter og dertilhørende netinfrastruktur, som betragtes som værende af tungtvejende offentlig interesse, skal gives prioritet ved den konkrete afvejning af interesser, idet det kun gælder for afvejn timer i forhold til artsbeskyttelse, hvis og i det omfang der træffes passende bevaringsforanstaltninger til opretholdelse eller genopretning af artens bestande i gunstig bevaringsstatus, og der stilles tilstrækkelige økonomiske ressourcer samt arealer til rådighed herfor.

Tilladelsesproces for installering af solenergiudstyr

Tilladelsesproces for installering af solenergiudstyr på kunstige konstruktioner, herunder bygningsintegrerede solceller og tilhørende ellagringsanlæg må ikke overstige en måned, forudsat at konstruktionernes hovedformål ikke er solenergiproduktion. Sådanne installationer er ligeledes undtaget fra krav om VVM-screening og/eller VVM. Derudover fremgår det af forslaget, at såfremt tilladelsesprocessen for VE-egenforbrugerens ansøgning om installation af sol-energiudstyr med en kapacitet under 50 kW overstiger en måned, vil en ansøgning anses for godkendt.

Repowering af anlæg til vedvarende energi

Kommissionen foreslår, at tilladelsesprocessen for repowering-projekter ikke må vare længere end 6 måneder inklusive eventuelt nødvendige miljøvurderinger. Hvis repowering medfører mindre end 15 pct. kapacitetsforøgelse, skal der gives tilladelse til nettilslutning fra ansøgning herom inden for en måned bortset fra tilfælde, hvor relevante sikkerhedshensyn eller tekniske hindringer gør sig gældende.

Hvis repowering af et VE-anlæg eller et tilhørende nettilslutningsanlæg er omfattet af krav om screening eller om miljøvurdering (VVM), skal vurderingen begrænses til de potentielle indvirkninger fra ændringen eller udvidelsen af det oprindelige projekt. Repowering af solcelleanlæg, som ikke medfører større arealanvendelse, og som er i overensstemmelse med de afværgelsesforanstaltninger, der er fastlagt for det oprindelige anlæg, er derudover undtaget fra et eventuelt krav om at gennemføre en screening og/eller VVM.

Fremskyndelsen af udbredelsen af varmepumper

Det følger af forslaget, at godkendelsesprocessen for installation af varmepumper ikke må overstige 3 måneder. Godkendelsesprocessen inkluderer nettilslutning og evt. miljøvurderinger. Derudover foreslås det, at alle afgørelser vedrørende godkendelse skal være offentligt tilgængelig.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres, da der er tale om en rådsforordning.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen vurderer, at en omkostningseffektiv, hurtig og storstilet udbredelse af bæredygtig vedvarende energi i overensstemmelse med ambitionen i den europæiske grønne pagt og REPowerEU-meddelelsen ikke kan opnås af nationale eller lokale tiltag alene. Det er nødvendigt med en koordineret EU-tilgang for at give de rigtige incitamenter til at fremskynde energiomstillingen til et mere integreret og energieffektivt energisystem baseret på vedvarende energi.

Fra dansk side er man enig med Kommissionen i, at nærhedsprincippet er overholdt. En koordineret europæisk tilgang til at forkorte og forenkle procedurer for udstedelse af tilladelser og administrative processer er vigtig for at fremskynde den nødvendige udbredelse af vedvarende energi samt udfase uafhængigheden af russiske fossile brændstoffer og reducere energipriserne.

6. Gældende dansk ret

Forslaget forventes at berøre gældende ret, herunder bl.a. miljølovgivningen, regulering af artsfredning og regulering om tilladelsesprocesser for VE-anlæg på havet og på land, herunder bekendtgørelse nr. 1215 af 5. juni 2021 om kontaktpunkt og tidsfrister for VE-tilladelsesprocessen.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Der er tale om en forordning, som gælder direkte og umiddelbart i dansk ret. I forbindelse med gennemførelsen vil det blive vurderet, hvorvidt der er behov for at supplere reglerne med nationale regler i forbindelse med den konkrete udmøntning.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget vurderes umiddelbart ikke at have væsentlige statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsmæssige konsekvenser. Der kan dog anføres følgende:

I takt med at solcelleteknologien er modnet, er priserne for solenergiudstyr faldet, og udbygningen kan i dag ske hurtigere, fordi udbygningen er markedsdrevet. Simplere og kortere tilladelsesprocedurer for solenergiudstyr i konstruktioner, som medfører en hurtig og billig udbygning, kan medføre direkte positive økonomiske konsekvenser for borgere og virksomheder, som producerer el til eget forbrug. Samfundsøkonomisk vurderes det, at en prioritering af solenergi på bygninger frem for en teknologineutral tilgang, som giver lige mulighed for anden vedvarende energi (eksempelvis fra havvindmøller leveret gennem det kollektive net), ikke er hensigtsmæssig. Det bemærkes i den forbindelse, at havvind og storskala solcelleanlæg har lavere produktionsomkostninger end solceller fra egenproducenter.

Forslaget om forkortet sagsbehandlingstid for repowering kan forventes at øge udskiftningen af gamle VE-anlæg til nye anlæg med højere effekt og kan også medføre en fremrykning af opstilling af VE-anlæg med større kapacitet. Dette vurderes at kunne medføre positive økonomiske konsekvenser for opstillere samt borgere og virksomheder mv. i form af lavere elpriser.

Forslaget kan betyde, at der skal ske en fremskydning af udbygningen af transmissionsnettet, som ikke nødvendigvis passer ind i de overordnede prioriteringer. Dermed kan der potentielt være øgede udgifter til sikring af transmissionsnettet. Det kan desuden ikke udelukkes, at behov for udbygning af transmissionsnettet kan blive til en flaskehals i processerne.

Forslaget medfører, at offentlige myndigheder bliver pålagt en potentiel ekstraopgave ved at prioritere behandlingen af de pågældende VE-projektforslag i den kollektive sektor. Dette kan bl.a. betyde behov for afsættelse af ekstra ressourcer.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

De foreslåede regler vurderes umiddelbart at udgøre en positiv miljø- og økonomisk effekt, eftersom både erhvervet og samfundet generelt får reduceret deres udledning af drivhusgasser, brændselsforbrug og samtidig kommer hurtigere i gang med de grønne projekter.

Forslaget om hurtigere tilladelsesprocesser for nye solenergi projekter på kunstige konstruktioner samt repowering af projekter vurderes dog i sin nuværende form at kunne udfordre sagsbehandlingen af sådanne ansøgninger og tilstrækkelig oplysning af sagerne med de angivne tidsfrister og afgørelsestyper. Forslaget vurderes endvidere, i de tilfælde hvor kommunen er relevant godkendelsesmyndigheder at kunne udfordre kommunernes kapacitet i forhold til også at kunne nå at udarbejde og implementere de varmeplaner, som er pålagt dem, jf. klimaaf tale af juni 2022. Dermed er der en risiko for, at indeværende forslag kommer til at medføre, at nogle kommuner bliver nødt til at prioritere godkendelsen af varmepumper frem for andre projekter, der fx kunne have fremmet konverteringen af individuelle naturgasfyrrer til fjernvarme (fx udlægning af rør, udvidelse af eksisterende anlæg mv.). Dette gælder ligeledes i forhold til større landvind- og solcelle projekter, da en firedobling af den samlede produktion fra solenergi og landvind, jf. klimaaf talem, kræver, at en meget omfattende arealplanlægning falder på plads i de kommende år, og at arealplanlægningen bliver fulgt op af en hurtig behandling og godkendelse af ansøgninger om VE-projekter på landet og i byerne. En massiv udrulning af solenergiudstyr på kunstige konstruktioner kan medføre negative konsekvenser for elnettet, da udsving i elproduktionen (fx grundet drivende skyer) kan påvirke spændingen i særligt distributionsnettet, hvilket skal håndteres.

Forslaget om at tillægge VE-projekter tungtvejende offentlig interesse i planlægningen og i tilladelsesprocessen antages at have en positiv indvirkning på beskyttelses-

niveauet, da forslaget må antages at kunne have en positiv indvirkning på realiseringen af VE-projekter og derigennem en reducere af drivhusgasudledningen mv. Grundlæggende betyder kategoriseringen af VE-projekter og det tilhørende net som værende af tungtvejende offentlig interesse og tjene den offentlige sundhed og sikkerhed, at det vil være nemmere at fravige andre EU-direktiver, der ofte begrænser VE-udbygningen. Den højere vægtning af VE-projekter vurderes dog ikke at kunne medføre en forkortelse af processerne, da den nævnte afvejning kun er én af flere betingelser, der skal være opfyldt ved fravigelse af direktiverne, og da kravene til selve miljøkonsekvensvurderingen ikke påvirkes. Det kan ikke udelukkes, at forslaget kan have en negativ påvirkning på miljø- og naturbeskyttelsesniveauet over for en række andre miljø- og naturbeskyttelsesinteresser, herunder artsfredning.

8. Høring

Forslaget har været i høring i Specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik. Der er indkommet i alt 11 høringssvar fra: Green Power Denmark, Danmark Naturfredningsforening, Dansk Industri, Dansk Skovforening, Dansk Erhverv, Danske Maritime, Dansk Fjernvarme, Landbrug og Fødevarer, Danmarks Almene Boliger, Danske Rederier og Foreningen af Rådgivende Ingeniører.

Green Power Denmark (GPD) bakker op om, at Europa hurtigst muligt skal udfase brugen af fossil energi fra Rusland, og at situationen kalder på acceleration i godkendelsesprocesser for VE-anlæg – også på kort sigt. GPD påpeger, at det er uklart præcist, hvilke forpligtelser forordningen medfører for bl.a. elnetselskaberne i forhold til sagsbehandlings- og tilslutningsproces og efterspørger transparens. GPD påpeger, at der er behov for at skabe klarhed om, hvornår eventuelle tidsfrister for forskellige behandlende instanser løber fra og til. GPD opfordrer til, at de danske myndigheder hurtigt skaber generel klarhed i form af en vejledning. GPD udtrykker tilfredshed med en bred definition for tilladelsesprocessen, som de finder helt naturligt og i overensstemmelse med intentionen i reguleringen. GPD anerkender dertil repowering af vind og sol som en god vej til forøget VE-produktion og hilser indførelsen af en maksimal sagsbehandlingstid på samlet set 1 år velkommen. GPD ønsker dog klarhed over, i hvilket omfang netselskabets sagsbehandling er omfattet, herunder hvornår eventuelle tidsfrister for forskellige behandlende instanser løber fra og til, da det gør det vanskeligt at vurdere, om tidsfrister i praksis rent teknisk kan overholdes. GPD bemærker i den sammenhæng, at der ikke i forordningen angives en definition på repowering. GPD finder det positivt, at opstilling af og omstilling til VE nu tildeles den afgørende rolle og juridiske status, som den uomtvisteligt indtager. GPD finder dog det afgørende, at dette undergraver EU's miljølovgivning, men alene åbne op for en helhedsorienteret vurdering og samlet afvejning. GPD finder endelig, at der hos de relevante godkendende instanser bør træffes de nødvendige foranstaltninger til sikring af, at en accelereret sagsbehandling af nyindkomne ansøgninger ikke sker på bekostning af en forsinket behandling af eksisterende ansøgninger.

Danmarks Naturfredningsforening (DN) stiller sig uforstående over for, at man midt i en biodiversitetskrise åbner for tekniske anlæg i beskyttet og sårbar natur. DN henviser til, at der er stort VE-potentiale uden for de relativt få Natura2000-områder i Danmark, fx på den store mængde landbrugsjord. DN ser det som dybt problematisk i biologisk henseende, at VE-projekter kan betragtes som *bydende nødvendige hensyn til væsentlige samfundsinteresser*. DN finder det helt afgørende, at man er meget opmærksom på, at det er en virkelig dårlig idé at tilsidesætte naturhensyn i naturområder, der er udpeget under Natura 2000 samt, at man ved anvendelse af fravigelsesmuligheden i forslaget vil påføre den danske stat forpligtelser til at iværksætte kompenserende foranstaltninger, som kan indebære nyudpegninger af tilsvarende Natura 2000-områder, naturgenopretningstiltag m.m. DN anbefaler, at den danske stat taler imod muligheden for at kunne fravige beskyttelsen af naturen i Natura 2000-områderne.

Dansk Industri (DI) bakker op om en accelereret og hurtigere udbygning med vedvarende energi, både som respons til den nuværende energi- og forsyningskrise, men samtidig som et vigtigt redskab for at komme i mål med den grønne omstilling. DI ser positivt på, at forslaget fremmer hurtigere udstedelse af de nødvendige tilladelser til opførelse af vedvarende energianlæg og sætter klare tidsfrister for, hvornår disse tilladelser skal være udstedt. DI bemærker, at biogas ikke fremgår eksplicit af forslaget, og denne teknologi kunne levere løsninger også på meget kort tid. DI fremhæver, at der er risiko for, at forslaget ikke får den ønskede effekt, hvis der ikke sikres flere ressourcer til at godkende de mange ansøgningsprocesser. Dertil fremhæver DI, at der er en udfordring i, hvorvidt den nødvendige infrastruktur er til stede for at kunne koble produktionen af vedvarende energi med de områder, hvor energien forbruges, og at der er behov for, at infrastrukturkapaciteten indtænkes i den accelererede VE-udbygning. DI stiller sig positive over for VE-projekters kategorisering som "Overriding public interest". Endvidere finder DI, at det er meget positivt, at der nu skal godkendes tilladelser til solar PV-projekter på alle andre arealer end kunstige søer og landbrugsjord. DI påpeger, at ift. "repowering" resulterer det sig for vindprojekter typisk i en øget effekt på cirka 100 pct. DI ser det som positivt, at tilladelser for "repowering" nu kun må tage seks måneder. DI fremhæver, at det valgte niveau for 15 pct. virker arbitrært, og at det bør overvejes, om forslaget skal være mere ambitiøs, hvorfor tærsklen skal hæves betragteligt. DI påpeger til sidst, at det virker lidet sandsynligt, at der vil være et tilstrækkeligt grundlag til at kunne vurdere effekten af forslaget på blot 6 måneder.

Dansk Skovforening (DS) støtter overordnet målet om mindre afhængighed af russisk gas samt målet om at lette godkendelsesprocesserne for opstilling af VE-anlæg. DS mener, at lettere godkendelsesprocesser bør gælde for alle VE-anlæg, og at der i forslaget er en klar favorisering af enkelte teknologier. DS anbefaler derfor generelt en teknologineutral tilgang i energisystemet. Derved kan flaskehalse i markedet af enkelte teknologier undgås.

Dansk Erhverv (DE) fremhæver, at udbygningen af vedvarende energi i EU, herunder i Danmark, går alt for langsomt i dag og møder mange regulatoriske barrierer. Det undergraver klimaomstillingen, forsinker udfasningen af russisk energi og bidrager til høje energiomkostninger. DE bakker varmt op om, at EU-Kommissionen fremsætter forslag om nødlovgivning, der skal accelerere udrulningen af VE og fremskynde realisering af REPowerEU-planen. DE ser det som positivt, at VE-anlæg skal anses som værende af særlig samfundsmæssig interesse, og at hensyn til hurtig udbygning af VE skal vægtes højt i forhold til andre hensyn. DE ser det dertil som positivt, at der fremsættes forslag om en stram tidsgrænse for godkendelsen af nye solcelleprojekter, repowering samt installering af nye mindre varmepumper. DE understreger, at godkendelser, der gives i nødlovgivningens etårige levetid, fortsat skal gælde for godkendte projekter, når levetiden på nødlovgivningen udløber.

Danske Maritime finder forslaget interessant for den maritime industri, da en forudsætning for skibsfartens grønne omstilling er tilgængeligheden af bæredygtige brændstoffer, og den tilhørende infrastruktur er en forudsætning for at kunne forsyne skibsfarten. Danske Maritime er derfor positiv i forhold til forslaget og støtter det.

Dansk Fjernvarme (DFj) er enig i, at der er behov for at accelerere udbygningen af VE-produktion, og at denne udbygning er af så høj samfundsmæssig interesse, at den i nogle situationer bør have forrang for andre samfundsmæssige hensyn. DFj fremhæver, at det for fjernvarmesektoren er afgørende, at forslaget ikke forrykker balancen mellem kollektive og individuelle løsninger. DFj ønsker, at Danmark i forhandlingerne om forslaget arbejder for dels at sikre, at man kan prioritere de samfundsøkonomisk og systemmæssigt mest fordelagtige løsninger, dels at sikre at tilladelser til VE-produktion til kollektive varmeforsyning også i andre lande accelereres på lige fod med individuelle løsninger. DFj påpeger, at ved primært at fokusere på individuelle varmepumper risikerer forordningen at medvirke til at skubbe forbrugeren ind i afhængighed af el-systemer som dels kan få svært ved at imødekomme en voldsom vækst i efterspørgslen, dels allerede har vist sin svaghed i perioder med høje priser.

Landbrug og Fødevarer (L&F) ser generelt positivt på forslaget, der vil adressere nogle markante barrierer for en hurtig udbygning med vedvarende energi. L&F støtter også op om den midlertidige virkning af nødforordningen på ét år, såfremt det erstattes af nogle mere permanente og langsigtede regler, når REPowerEU og revisionen af VE-direktivet udmøntes. L&F fremhæver, at det også er vigtigt, at der sikres en fornuftig balance over mod natur- og artsbeskyttelse og nabohensyn, så VE-projekter ikke øger den lokale modstand. L&F støtter op om kategoriseringen af VE-projekter som en 'overvejende offentlig interesse'. Dertil støtter L&F op om en mere konsekvent brug af de undtagelsesbestemmelser, der gælder for artsbeskyttelse i de nævnte direktiver. L&F er slutteligt overordnet set positive over for intentionen bag den foreslåede hurtigere behandling af tilladelser for installation af solcelleanlæg og ved ombygning og udskiftning af VE-anlæg. L&F fremhæver dog, at det fortsat er vigtigt at holde fokus på en god lokal forankring af nye projekter.

Danmarks Almene Boliger (BL) fremhæver, at de nuværende internationale spændinger efter Ruslands invasion af Ukraine, den overordnede geopolitiske kontekst og de meget høje energipriser har forstærket behovet for at fremskynde energieffektiviteten og udbredelsen af vedvarende energi i EU. BL bakker op om forslaget og er enig med Kommissionen i, at lokale VE-egenforbrugere og VE-fællesskaber er afgørende for, at det kan lykkes at indfri Unionens klimamål og blive uafhængig af russisk gas. BL er enig med Kommissionen i, at mindre installationer af VE-anlæg generelt ikke kræver kapacitetsudvidelse i det kollektive net. BL oplyser, at opsætningen af solceller på de almene tage vil fungere som et supplement til den strøm, som de aftager fra det kollektive elnet. BL peger på, at der er mange barrierer for etablering af VE-anlæg i den danske lovgivning, bl.a. at netselskaberne har forskellige fortolkninger af deres eneretsbevilling til distributionsnettene.

Danske Rederier har fuld forståelse for indførelsen af en overgangsforordning i lyset af den nuværende europæiske energifafhængighed af Rusland. Danske Rederier ser meget positivt på forslaget med henblik på gennemførelse af fast tracking-processer på tilladelser. Danske Rederier mener, at overgangsperioden bør benyttes til at opsamle vigtige erfaringer. Danske Rederier håber, at den endelige implementering under RED II/RePower EU bliver mindst lige så ambitiøs og baseret på et solidt empirisk grundlag opsamlet under overgangsordningen. Danske Rederier opfordrer til, at der arbejdes på, at allerede eksisterende projekter/ansøgninger tages i betragtning til ekstraordinær godkendelse under forordningen. Danske Rederier håber, at der med de nye beføjelser også følger en målrettet indsats fra de relevante danske myndigheder ift. tilvejebringelse af de nødvendige ressourcer til godkendelsesprocesserne.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører (FRI) hilser initiativet velkommen, da det har til formål at sætte fart på tilladelse til udbygning af vedvarende energi. FRI mener, at forslaget mangler konkrete tiltag, der yderligere vil fremme energifællesskaber, herunder borger-energifællesskaber. Ligeledes mener FRI, at forslaget mangler konkrete tiltag til at energifællesskaber for storskala PV og vind til f.eks. PtX anlæg. FRI er bekymret for at den nationale implementering af forslaget vil tage lang tid, og at der dermed ikke hurtigt nok bliver sat fat på tilladelse og dermed udbygning af VE.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning til intentionen bag forslaget fra en bred gruppe af lande, om end flere lande udtrykker bekymring for bl.a. kapacitetsudfordringer for elnettet samt stiller spørgsmål til sammenhængen med især miljølovgivning. Flere lande er positive over for, at projekter til udbygning af vedvarende energi kan kategoriseres som tungvejende offentlig interesse og tjene folkesundheden og sikkerheden, om end en række lande også er skeptiske og ønsker, at der arbejdes ud fra et forsigtighedsprincip f.eks. fravigelse af miljølovgivning.

10. Dansk generel holdning

Fra dansk side kan formålet med hurtigere godkendelsesprocedurer for opsætning af VE-projekter støttes. Der er behov for, at Danmark og resten af EU udbygger vedvarende energi markant i de kommende år for både at frigøre sig fra russiske fossile brændsler og reducere drivhusgasemissionerne med mindst 55 pct. i 2030. Begge dele kræver, at VE-udbygningen fremmest mest muligt, hvilket kræver hurtigere godkendelsesprocedurer.

Fra dansk side kan forslaget overordnet støttes, da det forventes at kunne medvirke til at sikre en accelereret VE-udbygning, ikke mindst i andre medlemslande, som ikke er lige så langt fremme i VE-udbygningen, som Danmark er. Fra dansk side vil der dog arbejdes for en række justeringer for at sikre en ambitiøs og hensigtsmæssig tilgang.

Fra dansk side ses det som meget positivt, af Kommissionen forsøger at håndtere energikrisen gennem accelerering af VE-projekter på den korte bane, hvor det giver mening. Fra dansk side ses det dog også som essentielt, at der igangsættes et opfølgende arbejde i EU for at smidigere godkendelsesprocesser for større VE-projekter på land såvel som ift. større havvindmølleparker, da store dele af den danske VE-udbygning forventes at komme fra storskala VE-projekter.

Danmark vil arbejde for, at forslaget tager højde for allerede etableret national organisering, og at der er stor forskel på medlemslandenes betingelser. Dertil vil man fra dansk side også arbejde for, at forslaget tager hensyn til den store variation i VE-projekter, herunder bl.a. i forhold til størrelsen og kompleksitetsgraden. Fra dansk side vil man tillige arbejde for, at tidsfristerne for godkendelse af VE-projekter i forslagene skal ligge på et ambitiøst niveau, der kan bidrage til at accelerere VE-udbygningen i EU, men der bør også tages hensyn til, hvad der er realistisk i forhold til, at sagsbehandlingen ikke må blive mangelfuld.

Fra dansk side er man meget positiv over for, at VE-projekter kan kategoriseres som værende af tungvejende offentlig interesse og tjene folkesundheden og sikkerheden, da det bidrager til at skabe en større nuancering i afvejningen af lovlige interesser fsva. miljølovgivning. Der vil fra dansk side også arbejdes for, at der kan skabes yderligere nuancering i afvejningen, som øger muligheden for at fravige miljølovgivning for VE-projekter, der bidrager væsentligt ift. opnåelse af reduktionsmål. Det er især kravet om, at fravigelse kun kan finde sted, hvis det er dokumenteret, at der ikke findes alternative løsninger, der udfordrer en accelereret udbygning af vedvarende energi. Derfor vil der fra dansk side arbejdes for, at der kan indføres øget fleksibilitet i forhold til fravigelseskrav af miljøregulering for VE-projekter, der vil bidrage væsentligt ift. opnåelse af reduktionsmål. Her vil der arbejdes for, at der i forhold til fravigelse af Natura 2000-beskyttelsen kun skal undersøges alternativer, der kan gennemføres inden for samme tidshorisont som det aktuelle VE-projekt, og at det i forhold til kompenserende foranstaltninger kan tillades, at disse implementeres parallelt med projektet, så projektet ikke forsinkes pga. ventetid.

Dertil vil der fra dansk side endvidere arbejdes for, at der kan indføres større fleksibilitet i forhold til miljøvurdering for VE-projekter og tilhørende netinfrastruktur, således at miljøvurdering af fx forstærkning af netinfrastruktur kan adskilles fra miljøvurdering af enkelte VE-projekter mhp. at fremskynde processen.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

3. Forslag om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, om bygningers energimæssige ydeevne og om energieffektivitet

KOM (2022) 222

Revideret notat. Ændringer er markeret med streg i margenen

1. Resumé

Europa-Kommission har den 18. maj 2022 fremsat et forslag om ændring af hhv. direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder, energieffektivitetsdirektivet og direktivet for bygningers energimæssige ydeevne. Forslaget er fremsat som en del af REPowerEU-planen på baggrund af den geopolitiske situation efter Ruslands invasion af Ukraine og de stigende energipriser.

Fsva. angår ændring af VE-direktivet består forslaget af en forøgelse af det overordnede VE-mål til 45 pct. samt en forpligtelse for medlemsstater til at kortlægge tilstrækkelige arealer til etablering af VE-anlæg for at nå 2030-målsætningerne og herefter udpege såkaldte "go to"-områder for én eller flere typer VE-anlæg, som skal sikre hurtigere tilladelsesprocesser for etablering af vedvarende energianlæg (VE-anlæg). Forslaget fastsætter også bestemmelser om tidsfrister for sagsbehandling inden for og uden for "go to"-områderne. I bygningsdirektivet foreslår Kommissionen at indføre en ny artikel, som skal sikre etablering af solenergiinstallationer på nye og eksisterende bygninger. Ift. energieffektivitetsdirektivet foreslår Kommissionen at hæve EU's overordnede mål for energieffektivisering yderligere til 13 pct. i 2030.

Forslagene forventes at få lovgivningsmæssige konsekvenser, ligesom det forventes at medføre samfundsøkonomiske og statsfinansielle konsekvenser.

Fra dansk side kan forslaget støttes, da det forventes at kunne medvirke til at sikre en accelereret VE-udbygning, ikke mindst i andre medlemslande, som ikke er lige så langt fremme i VE-udbygningen, som Danmark er. Det ses dog også som essentielt, at der igangsættes et opfølgende arbejde i EU for smidigere godkendelsesprocesser for større VE-projekter på land såvel som ift. større havvindmølleparker. Fra dansk side arbejdes der for, at forslaget tager højde for allerede etableret national organisering, den store forskel på medlemslandenes betingelser samt variationen i VE-projekter. Dertil vil man arbejde for, at tidsfristerne for godkendelse af VE-projekter i forslagene skal ligge på et ambitiøst, men realistisk niveau. Fra dansk side er man meget positiv over for, at VE-projekter kan kategoriseres som værende af tungvejende offentlig interesse og tjene folkesundheden og sikkerheden, men der er også et ønske om yderligere nuancering ved balancering af lovlige hensyn.

Stillingtagen til den del, der omhandler revision af bygningsdirektivet, er behandlet i notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag. Højere VE- og

EE-mål er desuden håndteret i regi af revisionen af direktivet om fremme af vedvarende energi samt revisionen af energieffektivitetsdirektivet.

2. Baggrund

Kommissionen har den 18. maj 2022 offentliggjort sin REPowerEU-plan, som indeholder en række strategier og tiltag, som bl.a. skal mindske EU's afhængighed af fossile brændsler og fremme den grønne omstilling. I den forbindelse har Kommissionen fremsat forslag til ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder (VE-direktivet), direktiv om bygningers energimæssige ydeevne (bygningsdirektivet) og direktiv om energieffektivitet (EE-direktivet), KOM (2022) 222. Disse ændringer skal supplere de forslag til ændringer, som Kommissionen har præsenteret hhv. den 14. juli og 15. december 2021 som en del af "Fit for 55"-pakken.

Kommissionen henviser til den nuværende geopolitiske situation som følge af Ruslands invasion af Ukraine og de høje energipriser, som øger behovet for at fremskynde udbredelsen af vedvarende energikilder og energieffektivitet. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 192, stk. 1, og 194, stk. 2, og skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk udgave den 1. juni 2022.

3. Formål og indhold

Formålet med revisionen af forslagene er at sikre et grønt og mere uafhængigt energisystem i EU. Kommissionen vurderer, at dette skal ske via en koordineret indsats, så medlemsstaterne bidrager til fremskyndelse af energieffektivitet og vedvarende energi samt afkorter og forenkler tilladelsesprocedurerne.

I forslaget lægges der op til følgende ændringer:

Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

Kommissionen foreslår at forhøje det overordnede VE-mål fra det eksisterende 32 pct. til mindst 45 pct. i 2030. Dette er en forhøjelse ift. det fremsatte forslag i juli 2021, hvor det blev foreslået at hæve målet til mindst 40 pct. i 2030.

Definition og udpegning af go-to områder

Kommissionen foreslår, at medlemslandene skal kortlægge arealer til etablering af VE-anlæg, som vurderes nødvendige for at nå medlemslandets andel af vedvarende energi til at bidrage til 2030-målsætningen. Dernæst skal medlemslandet inden for disse områder udpege såkaldte "go to"-områder, som er områder, hvor etablering af VE-anlæg ikke forventes at have en væsentlig miljøpåvirkning. Go to-områderne skal udpeges for én eller flere typer VE-anlæg, og der er ikke krav om udpegning for bestemte typer VE-anlæg eller lokationer. Områderne kan således ligge både på land og/eller i hav. Go to-områderne skal ligeledes prioriteres i "kunstige og bebyggede overflader", som allerede er påvirket væsentligt af menneskelige aktiviteter, fx

kunstige søer og parkeringsarealer. Go to-områderne skal derudover udpeges uden for Natura 2000-områder, naturområder og -reservater, identificere fugletrækruter og øvrige områder identificeret ved følsomhedskortlægninger og ved brug af alle passende værktøjer og datasæt til at identificere områder, hvor VE-anlæg ikke vil have en væsentlig miljøpåvirkning, herunder risikokortlægning for vilde dyr og planter.

Godkendelsesproces inden for "go to"-områder

Inden for go to-områderne skal der som udgangspunkt kun gennemføres en strategisk miljøvurdering (SMV), som skal identificere de miljøpåvirkninger, som VE-projekter i områderne kan forventes at medføre, og herefter fastsætte nødvendige afværgeforanstaltninger. Der skal således ikke gennemføres miljøkonsekvensvurderinger af de enkelte projekter (VVM), hvis projektansøgeren kan dokumentere, at projektet overholder de krav om afværgeforanstaltninger, som er fastlagt i den strategiske miljøvurdering. Undtagelsen til dette er, hvis et projekt kan medføre væsentlige grænseoverskridende miljøpåvirkninger, eller hvis et naboland i henhold til Espoo-konventionen beder om, at der skal udarbejdes en miljøkonsekvensvurdering (VVM). Der skal ligeledes ikke foretages en Natura 2000-konsekvensvurdering. Hvis der sikres passende afværgeforanstaltninger, er der en formodning om, at der ikke er tale om en overtrædelse af område- og artsbeskyttelsen i naturdirektiverne. Senere projekter skal dog screenes for at vurdere, om der er stor sandsynlighed for væsentlige uforudsete skadelige virkninger.

Inden for go to-områder må tilladelsesprocesserne for VE-projekterne og den nødvendige tilhørende infrastruktur ikke overstige ét år. Der regnes fra, når ansøger har fremsendt en fyldestgørende ansøgning, til den endelige tilladelse er meddelt. I særlige tilfælde kan denne proces forlænges op til tre måneder. For repowering eller for anlæg med en effekt under 150 kW må tilladelsesprocesserne ikke overstige seks måneder. I særlige tilfælde kan denne proces også forlænges med op til tre måneder.

Inden for go to-områderne vil myndigheder være forpligtede til, inden for 14 dage fra en ansøgning om et VE-projekt er modtaget, at meddele ansøger, om ansøgningen er fyldestgørende. Såfremt ansøgningen ikke er fyldestgørende, har ansøger 14 dage til at fremsende en fyldestgørende ansøgning. Hvis tidsfristen ikke overholdes, kan myndigheden afvise ansøgningen, hvorefter ansøger kan genfremsende en ansøgning på et hvilket som helst tidspunkt. Såfremt ansøgningen er fyldestgørende, har myndigheden 30 dage til at udføre en screening af, hvorvidt projektet medfører utilsigtede miljøpåvirkninger, der ikke er belyst fyldestgørende i den strategiske miljøvurdering for go to-området. For VE-projekter under 150 kW skal screeningen udføres inden for 15 dage.

Efter screeningen skal det ansøgte VE-projekt betragtes som godkendt ud fra en miljømæssig betragtning, og uden at dette kræver en egentlig afgørelse fra myndigheden. Dog kan myndigheden på baggrund af klare beviser træffe beslutning om, at projektet må forventes at medføre væsentlige miljøpåvirkninger, der ikke er belyst tilstrækkeligt, eller at de fastsatte afværgeforanstaltninger ikke er tilstrækkelige til at

mindske miljøpåvirkningerne, hvorefter projektet skal gennemgå en miljøkonsekvensvurdering (VVM). Miljøkonsekvensvurderingen (VVM) skal herefter udføres inden for seks måneder.

For tilladelsesprocessen inden for go to-områder skal manglende svar fra myndighederne inden for de fastsatte frister betragtes som en godkendelse, hvorefter projektet kan fortsætte til næste trin.

Godkendelsesproces uden for go to-områder

Uden for go to-områderne må de af forslaget omfattede dele af elementerne i en tilladelsesproces for et VE-projekt og tilhørende nødvendig infrastruktur, dvs. infrastruktur direkte i relation til VE-projektet, ikke overstige to år med mulighed for seks måneders forlængelse i særlige tilfælde. Miljøkonsekvensvurderingen af disse projekter skal gennemføres i én samlet procedure, hvor myndighederne er forpligtet til at levere en afgrænsningsudtalelse om omfanget og detaljeringsniveauet i miljøkonsekvensvurderingen til ansøgerne.

For disse projekter skal drab og forstyrrelse af beskyttede arter ikke betragtes som forsættligt, når passende afværgeforanstaltninger er implementeret. Myndighederne kan også i et eller flere pilotprojekter i en begrænset periode tillade, at effekterne af uprøvede, nye afværgeforanstaltningerne overvåges, og at der gribes ind, såfremt foranstaltningerne ikke har den ønskede effekt. For VE-projekter under 150 kW uden for go to-områder må den samlede tilladelsesproces ikke overstige ét år med mulighed for tre måneders forlængelse.

Organisering af godkendelsesprocesser

Medlemslandene skal oprette et eller flere kontaktpunkter, som skal facilitere og vejlede om tilladelsesprocesserne. En ansøger skal kunne nøjes med at kontakte ét kontaktpunkt i hele processen, og kontaktpunktet skal vejlede ansøgerne på en gennemsigtig måde og stille alle nødvendige informationer til rådighed for ansøger samt varetage dialog med andre myndigheder. Kontaktpunktet skal sørge for, at alle tidsfrister for tilladelsesprocesserne overholdes. Kontaktpunktet skal ligeledes stille en manual til rådighed for ansøgere online, der også adresserer projekter i mindre skala samt VE-anlæg til dækning af eget forbrug.

Medlemslande skal sikre, at ansøgere har adgang til at få afgørelser prøvet ved en klageinstans og skal sørge for, at klager over VE-projekter nyder godt af de hurtigste administrative og juridiske procedurer tilgængeligt både nationalt, regionalt og lokalt.

Særlige regler for solcelleanlæg

Tilladelsesprocessen må - for de af forslaget omfattede dele af elementerne i processen - ikke overstige tre måneder for installation af solenergiudstyr, herunder bygningsintegrerede solcelleanlæg i eksisterende eller fremtidige kunstige konstrukti-

ner med undtagelse af kunstige vandoverflader. Sådanne installationer af solenergiudstyr foreslås undtaget fra kravet om VVM, forudsat at den primære konstruktions hovedformål ikke er produktion af solenergi.

VE-anlæg mv. vurderes at være af tungtvejende offentlig interesse

Kommissionen har tilføjet, at anlæg til produktion af energi fra vedvarende energikilder, deres tilslutning til nettet og selve det tilknyttede net og lagringsaktiver i tilladelsesprocessen formodes at være af tungtvejende offentlig interesse og tjene den offentlige sundhed og sikkerhed, når der skal ske en afvejning af interesser i konkrete sager i tilfælde af fravigelse fra område- og artsbeskyttelsen i naturdirektiverne og beskyttelse og mål efter vandrammedirektivet. Derudover foreslås der, at medlemsstaterne fremmer afprøvning af nye VE-teknologier i pilotprojekter. Kommissionen har også fokus på begrænsninger i mulighederne for at tilpasse teknologispecifikationer i løbet af tilladelsesproceduren.

Bygningsdirektivet

I bygningsdirektivet foreslår Kommissionen at tilføje en ny bestemmelse, der pålægger medlemslande at sikre, at alle nye bygninger udformes med henblik på at optimere deres potentiale for solenergiproduktion, herunder fra solceller og solvarme, baseret på solindstrålingen på byggegrunden. Delen der omhandler revision af bygningsdirektivet forefindes i samlenotat vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

Energieffektivitetsdirektivet

I EE-direktivet foreslår Kommissionen at hæve EU-målsætningen for energieffektivisering, således at medlemsstaterne kollektivt skal sikre en reduktion af energiforbruget med 13 pct. i 2030 i forhold til et 2020-referencescenarie. Forslaget skal erstatte Kommissionens forslag vedr. samme af den 14. juli 2021, hvori Kommissionen foreslår et bindende EU-mål på 9 pct. i 2030. Kommissionen forklarer forslaget om at opjustere målet til 13 pct. med de stigende energipriser, og deraf afledt forhøjet omkostningseffektivitet ved energieffektiviseringstiltag, samt behovet for at imødegå afhængighed af import af energi.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets holdning foreligger ikke endnu.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at nærhedsprincippet er overholdt. I vurderingen henviser Kommissionen til behovet for en hurtig og koordineret EU-indsats for at fremskynde energiomstillingen fra det traditionelle energisystem baseret på fossile brændstoffer til et mere integreret og energieffektivt energisystem baseret på vedvarende energi.

Fra dansk side er man enig i, at udviklingen af et mere integreret og energieffektivt energisystem baseret på vedvarende energi er grænseoverskridende, hvor regulering på EU-niveau har klare fordele frem for selvstændige nationale eller lokale energipolitikker. Fra dansk side kan man dermed tilslutte sig Kommissionens vurdering og finder, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Forslaget kan få betydning for en række love og bekendtgørelser, og vil hovedsageligt berøre følgende lovgivning:

Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

- Bekendtgørelse nr. 1157 af 01 juli 2020 af lov om planlægning
- Bekendtgørelse nr. 125 af 07 februar 2020 af lov om fremme af vedvarende energi
- Bekendtgørelse nr. 1976 af 27 oktober 2021 af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)
- Bekendtgørelse nr. 1383 af 26 november 2016 om administration af planloven i forbindelse med internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter
- Bekendtgørelse nr. 2091 af 12 november 2021 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter
- Bekendtgørelse nr. 1215 af 05 juni 2021 om kontaktpunkt og tidsfrister for VE-tilladelsesprocessen
- Bekendtgørelse nr. 2654 af 28 december 2021 om tilladelse til etablering og ændring af elproduktionsanlæg samt elproduktion fra anlæg på land

Bygningsdirektivet

Delen, der omhandler revision af bygningsdirektivet, er beskrevet i notat til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget forventes ikke at få betydning for dansk lovgivning.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

a. Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

For VE-direktivet vil det kræve en række ændringer af gældende ret, såfremt ændringsforslaget vedtages i sin nuværende form, idet der lægges op til ændrede procedurer.

Ændringsforslaget forventes i den foreslåede form at medføre ændringer i den gældende lovgivning og organisering på området. Der er tale om ændringer af VE-loven

og en række tilhørende bekendtgørelser, miljøvurderingsloven med tilhørende bekendtgørelse samt miljøbeskyttelsesloven med tilhørende bekendtgørelser. Forslaget vurderes ikke at nødvendiggøre ændringer i planloven med tilhørende bekendtgørelser, men dette vil afhænge af implementeringen af forslaget.

Konkret vurderes forslagets initiativ om tidsfrister for godkendelsesprocedurer ikke at omfatte udarbejdelse og vedtagelse af plangrundlag i medfør af planloven. Det bemærkes hertil, at alene et mindre udsnit af elementerne i godkendelsesprocessen er omfattet af forslaget, og at forslaget ikke indeholder en utvetydig definition af, hvilke elementer i godkendelsesprocessen som forslaget er møntet på, hvorfor dette er afgrænset pba. dialog med Kommissionen. På baggrund af dette har de respektive sektormyndigheder bidraget til vurderingen af, at VVM-tilladelse, byggetilladelse samt ibrugtagningstilladelse, evt. § 4-tilladelse, etableringstilladelse, elproduktions-tilladelse, endelig nettilslutnings- og driftstilladelse samt tilladelse til lysafmærkning er omfattet af forslaget. For biogasanlæg vurderes behandling efter miljøbeskyttelsesloven og evt. risikobekendtgørelsen også omfattet.

Afhængigt af den valgte model for implementering af forslaget vurderes initiativerne om udpegning af områder til opfyldelse af EU's 2030-mål for VE samt go-to-områder at kunne ske på planområdet, hvis der er et ønske herom i Danmark. For områder til opfyldelse af EU's 2030-mål vil der muligvis fx kunne henvises til kommunernes udpegning af arealer, der er egnet til opstilling af VE, i kommuneplanen, eller til de aftalte energiparkers områder, jf. Klimaaftale 2022. Derudover kan det som følge af den foreslåede *one-stop-shop*-struktur blive nødvendigt at ændre opgavefordelingen mellem forskellige statslige myndigheder samt mellem statslige- og kommunale myndigheder for landbaserede anlæg. Ansvar for myndighedsbehandlingen kan dog fastholdes.

b. Bygningsdirektivet

De lovgivningsmæssige konsekvenser for revision af bygningsdirektivet er beskrevet i særskilt notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

c. Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget for energieffektivitetsdirektivet forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark. Danmark opgør sit vejledende nationale bidrag til EU-målet via den nationale integrerede energi- og klimaplan.

Økonomiske konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

Afledte nationale merudgifter som følger af EU-retsakter afholdes inden for de berørte ministeriers eksisterende rammer jf. budgetvejledningens punkt 2.4.1.

a. Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

Ifølge Klimafremskrivningen 2022 vil Danmarks VE-andel i 2030 være på 64 pct. uden yderligere tiltag. I henhold til den nationale energi- og klimaplan skal Danmark opnå en VE-andel på 55 pct. Det forventes dermed ikke, at Kommissionens forslag om at øge VE-andelen op til 45 pct. i 2030 i sig selv vil medføre konsekvenser for Danmark. De tiltag, der foreslås for at nå målene, kan dog medføre konsekvenser, herunder administrative konsekvenser for både statslige myndigheder og kommuner som følge af kortlægning og udpegning af go-to-områder, strategiske miljøvurderinger, nye tilladelsesprocedurer, one-stop-shop mv.

Det vurderes, at ændringsforslaget vil have administrative konsekvenser som følge af krav til hurtig screening og udpegning af go-to-områder, i visse tilfælde hurtigere sagsbehandling og omstrukturering af myndighedsbehandlingen. Forslaget til korte tidsfrister kan i visse tilfælde potentielt udfordre myndighederne ift. at opnå sikkerhed for, at sagerne er tilstrækkelig oplyst samt at sikre overholdelse af vilkår, særligt fsva. større VE-projekter, hvilket kan medføre øgede administrative byrder for statslige myndigheder og kommuner. Det vurderes dog generelt, at Danmark kan leve op til de foreslåede frister. Dertil vurderes det, at etableringen af ét kontaktpunkt (*one-stop-shop*) kan medføre administrative konsekvenser for både statslige myndigheder og kommuner, idet der for land kan være tale om en ny måde at behandle ansøgninger ifm. VE-projekter, da ansvarsfordelingen nuværende er delt mellem Energistyrelsen, Miljøstyrelsen og kommunerne.

De administrative og økonomiske konsekvenser af forslaget vil afhænge af den endelige udformning og implementering af forslaget.

b. Bygningsdirektivet

De statsfinansielle konsekvenser for revision af bygningsdirektivet er beskrevet i notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

c. Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget til energieffektivitetsdirektivet vurderes at kunne medføre væsentlige statsfinansielle konsekvenser, idet det fælles energieffektiviseringsmål hæves. Et EE-mål på 13 pct. skønnes at kunne medføre statsfinansielle konsekvenser på ca. 6-17 mia. Fastsættelse af de statsfinansielle omkostninger er dog behæftet med markante usikkerheder. Det skyldes bl.a., at omkostningerne afhænger af, hvordan direktivet implementeres i Danmark, samt hvilke konkrete virkemidler der bringes i anvendelse.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

a. Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

Forslaget vurderes ikke at medføre væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Det kan dog ikke udelukkes, at en kortlægning af nødvendige VE-områder samt konkrete go-to områder påvirker jordpriser og ejendomsværdier i og uden for de udpegede områder.

b. Bygningsdirektivet

De samfundsøkonomiske konsekvenser for revision af bygningsdirektivet er beskrevet i notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

c. Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget forventes at kunne medføre samfundsøkonomiske konsekvenser. Disse vil være positive, hvis de højere energieffektivitetskrav kan føre til omkostningseffektive reduktioner i energiforbruget og større fleksibilitet i energiproduktionen for forbrugere mm. Hvorvidt reduktionerne vil være omkostningseffektive, afhænger bl.a. af, hvorvidt energieffektiviseringstiltag samfundsøkonomisk er billigere end udbygning af vedvarende energi inkl. netinvesteringer.

Erhvervsøkonomiske konsekvenser

a. Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

Såfremt forslaget vedtages i en form, der kan accelerere udpegningen af områder til opsætning af VE og tilladelsesproceduren for VE-projekter i Danmark, kan forslaget på sigt medføre positive erhvervsøkonomiske konsekvenser, såfremt de kan indpasses under den eksisterende danske markedsdrevne model, idet der vil kunne opstilles visse typer VE-anlæg hurtigere end i dag. Dertil kan accelerering af udbygningen af VE i andre lande øge eksportpotentialet i Danmark. Modsat kan forslaget også opsætte visse barrierer, som kan have negative erhvervsøkonomiske konsekvenser. Udbygning af VE på land sker efter en markedsdrevet model, hvor opstillere selv finder arealer og anmoder kommunen om at påbegynde nødvendige planprocesser samt ansøger om nødvendige tilladelser. Det kan ikke udelukkes, at udpegnings af større arealer til konkrete go-to områder kan påvirke den markedsdrevne model og dermed begrænse udbygningen. For havvind udpeger staten allerede i dag områder til havvind, men forslaget kan medføre, at myndigheder ud fra et forsigtighedsprincip fastsætter unødigt restriktive vilkår eller rammer for kommende projekter. Dette vurderes at kunne medføre erhvervsøkonomiske konsekvenser samt en begrænsning i af en markedsdrevet model, hvor afværgeforanstaltninger i dag fastsættes af myndighederne i dialog med opstillerne for de konkrete projekter i forbindelse med miljøvurdering (VVM) af projektet.

b. Bygningsdirektivet

De erhvervsøkonomiske konsekvenser for revision af bygningsdirektivet er beskrevet i notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

c. Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget vurderes at have positive økonomiske konsekvenser for erhvervslivet, da dansk erhvervsliv har en styrkeposition inden for energieffektive teknologier og løsninger, som kan føre til betydelig eksport. Øgede krav på EU-niveau forventes i den forbindelse at kunne føre til øget efterspørgsel på danske løsninger.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

a. Direktivet om fremme af anvendelsen af energi fra vedvarende energikilder

Forslaget ventes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet, idet forslaget må antages at øge medlemsstaternes indsats for at anvende vedvarende energi og derigennem reducere drivhusgasudledningen. Forslaget på hurtigere tilladelsesprocesser vurderes i sin nuværende form samlet set at kunne udfordre realitetsbehandlingen af ansøgninger til VE-projekter inden for go-to-områderne med de angivne tidsfrister og afgørelsestyper.

Det vurderes dog, at forslaget i en dansk kontekst ikke sikrer de rette rammer for en væsentligt hurtigere udbygning med VE, eftersom forslaget ikke forventes substantielt at kunne accelerere udbygningen med storskala-havvind og større VE-projekter på land, hvor en stor del af den danske VE-udbygning forventes at skulle komme fra.

Dette vurderes pba., at forslaget til tidsfrister kun omfatter mindre dele af den samlede sagsbehandlingstid, samt fordi der ikke skønnes at være store arealer i det åbne land eller på havet i Danmark, som opfylder kriterierne for go-to-områder. Fsva. go-to-områder vil det primært være kunstige og bebyggede overflader, som kan udpeges til go-to-områder. Go-to-områder vil ikke være egnede til større VE-projekter, da en strategisk miljøvurdering (SMV) oftest ikke anses egnet som eneste miljøvurdering pga. projekternes kompleksitet. Dertil vurderes der ikke at være store arealer både på land og til havs, som lever op til krav om ikke at medføre væsentlige miljøpåvirkninger.

Danmark forventes at opfylde sit bidrag til EU's VE-mål for 2030. Det vurderes derfor ikke som en udfordring for Danmark at efterleve forslaget om udpegning af de områder, som er nødvendige for det nationale bidrag til EU's 2030-mål.

Det kan ikke udelukkes, at forslaget kan have en negativ påvirkning på miljø- og naturbeskyttelsesniveauet over for en række andre miljø- og naturbeskyttelsesinteresser, herunder artsfredning.

b. Bygningsdirektivet

Andre konsekvenser for revision af bygningsdirektivet er beskrevet i notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da denne del af REPowerEU-forslaget er håndteret ifm. denne sag.

c. Energieffektivitetsdirektivet

Forslaget skønnes at kunne have afledte positive konsekvenser for forsyningssikkerheden, beskæftigelsen, klima og sundhed. Et dansk bidrag til det fælles EU-mål for energieffektivisering på 13 pct. vurderes, afhængig af scenarier, hvor reduktionen af energiforbruget fordeles mellem forskellige energikilder, at kunne reducere drivhusgasudledningen i Danmark med 0,5-1,1 mio. tons CO₂ i 2030.

8. Høring

Kommissionens forslag til ændring af VE-direktivet, bygningsdirektivet og EE-direktivet har været i høring i EU-Specialudvalget for Klima-, Energi- og Forsyningspolitik fra den 30. maj til den 8. juni 2022. Der er kommet nedenstående høringsvar fra i alt 11 organisationer.

Dansk Fjernvarme bakker op om, at sætte et ambitiøst mål om bedre udnyttelse af vedvarende energi samt mere lokal produktion af energi. Dog er de bekymret for forslaget i Bygningsdirektivet, der medfører forpligtelser til mere elproduktion fra solceller på bygninger. Det vil ifølge Dansk Fjernvarme skabe ubalance mellem energiforbruget og solcellernes energiproduktion. Derudover vil det skabe kapacitetsudfordringer i det eksisterende el-system, fordi solceller på bygninger vil stille større krav til kapaciteten i lokale elnet, og medføre øgede omkostninger til forstærkning af eksisterende net. Dansk Fjernvarme sætter desuden spørgsmålstegn ved den miljømæssige gevinst ved solceller. Det foreslås at den nationale tilpasning af direktivet i højere grad skal fokusere på kollektive varme- og elløsninger.

Dansk Industri er enige i behovet for, at accelerere tilladelsesprocesser for etablering af vedvarende energi og en højere VE-målsætning i 2030. DI støtter udbredelse af solceller, men mener ikke, at det skal være et lovpligtigt krav at opføre solenergi på bygninger. DI støtter derfor, at det af forslaget fremgår, at det bør være op til medlemsstaterne at definere kriterier for implementering af og mulige undtagelser for udbygningen af solceller på bygninger i forhold til det tekniske og økonomiske potentiale af installationen. Lovgrundlag og administration af tilladelser til etablering af VE-anlæg og infrastruktur kan forbedres og forenkles samtidig med, at der tages hensyn til EU's biodiversitet. EU kan ifølge DI med fordel fremme investeringer i værdikæden for produktion af solenergi sådan, at hele værdikæden til produktion af solenergi er placeret i EU.

Finans Danmark finder det vigtigt, at der er mulighed for at tilbyde den bredest mulige finansiering til projekter om vedvarende energi, herunder realkredit. Der er dog hindringer i gældende nationale lovgivninger for at tilbyde realkreditfinansiering ved anlæggelsen af energiover og opstilling af VE-anlæg uden for søterritoriet. En løsning er at anse relevante dele af energiover for fast ejendom i tinglysningsretlig forstand. For at kunne tilbyde realkreditfinansiering vil det kræve, at elproduktionsanlæg uden for søterritoriet bliver omfattet af lov om vedvarende energi § 25, stk. 1 og 4, hvoraf fremgår, at elproduktionsanlæg fast forankret på søterritoriet anses i tinglysningsmæssig henseende for fast ejendom. Det kræver også af Finans Danmark nærmere beskrevne ændringer af tinglysningslovens § 19 og retsplejeloven eller evt. anden lovgivning.

BL – Danmarks Almene Boliger oplever, at den almene sektor bakker op om den grønne omstilling og ønsker at tage grønne tiltag. Almene boliger vil kunne bidrage med et væsentligt tagareal til solenergi svarende til en stigning på 39% i forhold til

Danmarks solenergi pr. maj 2021. BL mener, at solceller og lokale energifællesskaber kan dermed bidrage væsentligt til energiomstillingen, da de ved at være beliggende i nærheden af hinanden har mulighed for at styre og koordinere deres produktion og forbrug. BL påpeger, at boligorganisationerne er udfordret af langvarige og komplekse administrative procedurer, og at der i netselskabers praksis ikke tages højde for egenproduktion og energifællesskaber. Dette kræver ændringer i lovgivningen, og skal være bedre praksis fra netselskabers side til at fremme deling af energi inden for VE-fællesskaber.

SYNERGI finder initiativerne i EU-Kommissionens REPowerEU plan positive. Det er vigtigt, at energieffektiviseringsmålet nu opjusteres fra Kommissionens side. SYNERGI anbefaler, at 1) Energieffektiviseringsmålet hæves yderligere til 15 pct., 2) Der fastsættes bindende energieffektivitetsmål for hvert enkelt medlemsland, 3) Energispareforpligtelsen bør som min. være på 1,5 pct., 4) Energirenoveringsraten for de offentlige bygninger skal gælde alle offentlige bygninger og må ikke blot kunne omlægges til energibesparelser, 5) Kommissionens forslag om en årlig reduktion af energiforbruget i offentlige bygninger på 1,7 pct. er positivt, 6) At ambitionerne for Minimum Energy Performance Standards for bygninger hæves, 7) At de nationale renoveringsplaner skærpes, og 8) Et øget fokus på smarte, digitale bygninger.

Kommunernes Landsforening (KL) støtter op om de forhøjede målsætninger for VE og EE og finder ligeledes initiativerne i planen positive. KL påpeger, at der i DK er sparsomt med arealer, og det derfor er vigtigt at sammentænke miljø og klima på de samme arealer. Ligeledes er lokal forankring og merværdi vigtige forudsætninger for, at den grønne omstilling lykkes og har opbakning lokalt. KL bakker op om udbygningen af solenergi på offentlige bygninger, og mener, der er behov for bedre rammer og regler, som fremmer en sådan udbygning. KL bemærker afslutningsvist, at initiativet om hurtigere sagsbehandlingstider er meget ambitiøs, og planen tager ikke højde for de forhøjede udgifter og administrative omkostninger, der vil være på kommunalt plan.

Dansk Metal bakker op om opjusteringen af målsætningen for vedvarende energi til 45 pct. i EU i 2030. Her spiller solenergi og vindenergi en afgørende rolle, og det er dermed positivt, at Europa-Kommissionen anerkender behovet for udbygning af disse energikilder. Angående bygningsdirektivet er Dansk Metal positive overfor, at Kommissionen stiller krav til flere solceller på bygninger i fremtiden. Et højt forpligtelseskrav for den offentlige sektor kan både bidrage til den helt nødvendige grønne omstilling, og samtidig øge efterspørgslen efter grønne danske produkter og dermed bidrage til at sikre danske industriarbejdspladser. Det samme gælder for et forhøjet EE-mål, som Dansk Metal mener er nødvendig.

Danske Rederier bakker overordnet op om Kommissionens mission om at fremskynde og opskalere produktionen af vedvarende energi. Det er vigtigt at kigge på de regulatoriske barrierer samt strømline disse i EU. For så vidt angår introduktionen af "go-to areas", er Danske Rederier positivt indstillet i det omfang, at det kan være

med til at forkorte konstruktionstiden på vedvarende energi. Der forventes, at man i lovarbejdet vil tage højde for sikkerheden for søfarten og eksisterende fast rutetrafik. Danske Rederier har stort fokus på sameksistens, og ser derfor gerne, at skibsfarten inddrages så tidligt som muligt.

Dansk Erhverv bakker op om EU-kommissionens forslag til ændringer af VE-direktivet, herunder at hæve VE-målet fra 40 til 45 pct. i 2030, indføre hurtigere og mere smidige godkendelsesprocesser, udpege fast track-områder til udbygning af VE og kategorisere vedvarende energi som en tungtvejende offentlig interesse. Kommissionens forslag vil gøre det langt lettere at opsætte vindmøller og solceller og dermed bidrage til både klimamålene, styrket sikkerhed og erhvervsmæssige potentialer i EU. Derudover bakker Dansk Erhverv op om EU-kommissionens forslag til at hæve energieffektivitetsmålet. Energieffektivitet og energibesparelser er helt afgørende, hvis vi skal nå både klimamålene, styrke energiafhængigheden og reducere energiudgifterne.

Green Power Denmark hilser generelt Kommissionens ændringsforslag til VE-direktivet velkommen, da det slår fast, at VE-anlæg er at betragte som en væsentlig samfundsinteresse. Dertil kommer, at direktivet indfører en række bestemmelser, der vil fremskynde godkendelsesprocessen betragtelig. Der er dog risiko for, at en række af bestemmelserne kan lede til u hensigtsmæssig skade på naturen, hvilket gør det vigtigt at sikre, at beskaffenheden af det bagvedliggende datagrundlag for de strategiske miljøvurderinger. Udpegning af "go-to areas" vil gøre det lettere at planlægge udbygningen af nettet og derigennem sikre en omkostningseffektiv og hurtig udbygning. Green Power Denmark kvitterer desuden for ambitionen om, at forkorte de administrative processer, der hidrører godkendelse af VE-anlæg.

Landbrug & Fødevarer ser generelt positivt på, at EU-Kommissionen hæver ambitionerne for andelen af vedvarende energi i 2030, ligesom det er afgørende, at 'energy efficiency first' princippet i endnu højere grad bliver sat i centrum for omstillingen. Det er derfor nødvendigt at adressere de barrierer, der i dag findes for en større og mere effektiv udbygning med vedvarende energi, herunder forbedrede og forenklede administrative godkendelsesprocedurer for VE-anlæg. Dog kan der være udfordringer med kravene til udpegningen af såkaldte go-to områder, særligt hvis det medfører, at myndigheder får ekspropriationsret inden for disse områder. I udgangspunktet er Landbrug & Fødevarer positive over for et højere mål for energieffektivisering. Det er dog vigtigt, at energieffektiviseringsmålene bunder i reelle effektiviseringspotentialer, så de ikke bliver uforholdsmæssigt dyre at indfri.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Forslaget er generelt positivt modtaget af de fleste medlemslande. Der er dog også fra en række lande en vis skepsis over for effekten af forslaget, hvor flere mener, at især go-to-områder ikke vil have den tilsigtede effekt og vil være udfordrende at udpege. En række lande ønsker mere fleksibilitet til at fastholde eksisterende nationale

processer inden for rammerne af forslaget, da der er stor forskel i tilladelsesprocesserne på tværs af medlemslandene, som forslaget ikke tager højde for. Dertil ønsker en række lande mulighed for at benytte allerede eksisterende, nationalt udpegede områder og planlagte projekter til at opfylde kravene i forslaget. Flere lande er endvidere skeptiske over for, om forslaget er tænkt tilstrækkeligt sammen med relevant miljølovgivning, herunder direktivet om strategiske miljøvurderinger. Endelig er en række lande skeptiske over for forslaget til tidsfristerne for tilladelsesprocesserne i og uden for go-to-områder, som de anser som urealistiske.

10. Dansk generel holdning

Fra dansk side kan Kommissionens REPowerEU-plan og ambitionen om en hurtig udfasning af russisk gas i det europæiske energisystem overordnet støttes. Fra dansk side finder man, at EU skal være uafhængig af russisk fossil energi hurtigst muligt. Fra dansk side ønskes en ambitiøs og omkostningseffektiv klimaindsats i EU, der kan realisere EU's klimamål for 2030 på mindst 55 pct. CO₂-reduktion i forhold til 1990 samt drive den grønne omstilling både i Danmark og hele EU mod klimaneutralitet senest i 2050.

Danmark er af den opfattelse, at den aktuelle krise understreger behovet for, at EU accelererer den grønne omstilling og udfasningen af fossile brændsler gennem en ambitiøs udmøntning af Fit for 55-pakken, effektiv implementering af afsatte midler til at indfri EU's høje klimaambitioner og udbygning med vedvarende energi som en vej til europæiske energiuafhængighed og klimaneutralitet. I den forbindelse støtter Danmark Kommissionens ønske om mere ambitiøse VE-mål og EE-mål og bakker derfor op om, at de nye mål bliver integreret og vedtaget inden for passende lovgivningsrammer så hurtigt som muligt. Fra dansk side så man dog gerne EE-målet hævet yderligere til mindst 14,7 pct. ift. et 2020-referenceår (svarende til mindst 40 pct. pba. det tidligere 2007-referenceår).

Det hilses velkomment, at Kommissionen tager initiativ til at accelerere tilladelsesprocedurer for VE for at fremme den grønne omstilling, herunder at VE-projekter og dertilhørende infrastruktur skal anses som værende af tungvejende offentlig interesse og tjene folkesundheden og den offentlige sikkerhed. Dette spiller også en central rolle i *Danmark kan mere II* og bidrager til at skabe en større nuancering i afvejningen af lovlige interesser fsva. miljølovgivning. Der vil dog fra dansk side også arbejdes for, at der kan skabes yderligere nuancering i afvejningen, da det er især kravet om, at fravigelse kun kan finde sted, hvis det er dokumenteret, at der ikke findes alternative løsninger, der udfordrer en accelereret udbygning af vedvarende energi. Derfor vil der fra dansk side arbejdes for, at der kan indføres øget fleksibilitet i forhold til fravigelseskrav af miljøregulering for VE-projekter, der vil bidrage væsentligt ift. opnåelse af reduktionsmål. Dertil vil der fra dansk side endvidere arbejdes for, at der kan indføres større fleksibilitet i forhold til miljøvurdering for VE-projekter og tilhørende netinfrastruktur, således at miljøvurdering af fx forstærkning af netinfrastruktur kan adskilles fra miljøvurdering af enkelte VE-projekter mhp. at fremskynde processen. I den sammenhæng opfordres Kommissionen fra dansk side til at sikre,

at forslaget sikrer tilstrækkelig klarhed i forhold til EU's miljøregler, og hvilke regler der har forrang.

Forslaget vurderes dog generelt ikke til at have den tilsigtede effekt i Danmark eller bidrage markant til udbygningen af, bl.a. fordi der vil være få områder, der kan udpeges til go-to-områder, eftersom Danmark har en begrænset mængde landareal, som vil kunne leve op til kravene til go-to-områder. Dertil fokuserer forslaget primært på VE-udbygning på kunstige og bebyggede overflader, hvor Danmark især fokuserer på storskala VE-projekter både på land og til havs. Fra dansk side vil man derfor arbejde for og opfordre Kommissionen til, at der sker et opfølgende arbejde med at sikre, at godkendelsesprocesserne for større VE-projekter accelereres og smidiggøres.

Danmark støtter dog fortsat forslaget, da det i højere grad retter sig mod lande, som har udfordringer med at nå deres bidrag til 2030-målet, og hvor VE-projekter endnu ikke er udbygget i samme grad, som det ses i Danmark. Derfor forventes forslaget også at kunne bidrage positivt til VE-udbygningen i EU, hvilket man fra dansk side er meget positiv over for. Fra dansk side vil der arbejdes for, at forslaget sikrer hurtigere og smidigere godkendelsesprocedurer for opsætning af VE-projekter, og at resten af EU også får accelereret udbygningen af vedvarende energi, da en styrket VE-udbygning i EU vil sikre hurtigere udfasning af russisk fossil energi. Dertil kan det bidrage til at øge det danske eksportpotentiale.

Danmark vil arbejde for, at forslaget tager højde for allerede etableret national organisering, og at der er stor forskel på medlemslandenes betingelser. Dertil vil man fra dansk side også arbejde for, at forslaget tager hensyn til den store variation i VE-projekter, herunder bl.a. i forhold til størrelsen og kompleksitetsgraden. Fra dansk side vil man tillige arbejde for, at tidsfristerne for godkendelse af VE-projekter i forslagene skal ligge på et ambitiøst niveau, der kan bidrage til at accelerere VE-udbygningen i EU, men der bør også tages hensyn til, hvad der er realistisk i forhold til, at sagsbehandlingen ikke må blive mangelfuld.

Danmark støtter, at solenergi spiller en central rolle i den grønne omstilling. Anvendelsen af solcelleanlæg forudses at spille en rolle i forhold til at opnå klimaneutralitet senest i 2050, dog under forudsætning af national fleksibilitet og teknologisk neutralitet for at sikre den mest omkostningseffektive omstilling. Det er generelt vigtigt for Danmark, at kravene til medlemslandene er proportionelle ift. omkostninger for stat, erhverv og husholdning, samt at der tages højde for forskelle mellem landene, herunder potentialet for etableringen af anden vedvarende energi og de klimatiske forhold. Det er endvidere vigtigt for Danmark, at udbygningen af vedvarende energi sker så omkostningseffektivt som muligt. Danmark er således opmærksom på, om prioriteringen af solenergi på bygninger frem for storskalaanlæg som fx havvindmøller og udnyttelse af elnettet kan hæmme en omkostningseffektiv udrulning af vedvarende

energi i en dansk kontekst. Fra dansk side vil man opfordre Kommissionen til at involvere medlemsstaterne i identifikationen af markedsdrevne udrulning af solenergi og muligheder for at promovere dette.

Konkret holdning til forslag til ændringerne af bygningsdirektivet er håndteret i separat notat af 7. oktober 2022 til Folketinget vedr. forslag til revision af bygningsdirektivet, da ændringsforslagene blev håndteret i forbindelse med forhandlingerne om forslag til revision af bygningsdirektivet.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg den 23. juni til orientering under punktet om "siden sidst".

Den del, der relaterer sig til et forøget VE-mål, er dækket af det forhandlingsoplæg, som blev forelagt for Europaudvalget den 3. marts 2022 om revisionen af direktivet om fremme af vedvarende energi. Den del, der relaterer sig til et øget EE-mål, er dækket af det forhandlingsoplæg, som blev forelagt for Europaudvalget den 25. maj 2022 om revision af energieffektivitetsdirektivet. Den del, der relaterer sig til revisionen af bygningsdirektivet, blev forelagt til skriftligt forhandlingsoplæg den 13. oktober 2022.